

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència

de l'honorable senyor Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 1 de juliol del 1936

SUMARI

A dos quarts de sis de la tarda i tres minuts s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Es llegeix i aprovada l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei referent a la successió intestada.

Art. 6.º El senyor Andreu, en nom de la Comissió, manifesta que ha estat acceptada l'esmena dels senyors Irla, Dalmau, Bancells i Cunillera i rebutjades les altres esmenes que s'havien presentat a aquest article, el qual és aprovat en la seva redacció definitiva.

Art. 23. El senyor Duran i Ventosa defensa una esmena a aquest article, que és acceptada per la Comissió, essent aprovat l'article en la seva redacció definitiva.

Art. 24. (Discutit en la sessió del dia 25 de juny.) És aprovat.

Art. 25. És aprovat, després d'ésser retirada pels seus signants una esmena dels senyors Rovira i Roure, Carreres i Artau, Vallès i Pujals i Duran i Ventosa.

Arts. 26, 27 i 28. Són aprovats sense discussió, d'acord amb el dictamen.

Art. 29. És aprovat, després d'ésser retirada pels seus signants una esmena dels senyors Ruiz i Ponsetí, Fronjosà, Gerhard i Comorera.

Art. 30. El senyor Gerhard retira una esmena i formula unes observacions a l'article. El senyor Andreu, en nom de la Comissió, li proposa que les tradueixi en una esmena. Intervenció del senyor Abadal i rectificació del senyor Gerhard. A prec del senyor Andreu se suspèn el debat, per tal que el senyor Gerhard pugui formular la seva esmena.

Continuació de la interpellació sobre la suspensió de l'Ajuntament de Solsona. Resposta de l'honorable senyor Conseller de Governació. Rectificacions dels senyors Rovira i Roure, Viadiu i honorable senyor Conseller de Governació. Resta acabada la interpellació.

Es represa la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei referent a la successió intestada.

El senyor Andreu, en nom de la Comissió, manifesta que, acceptant en part la suggerència formulada pel senyor Gerhard, ha estat modificat l'art. 30 en la forma que indica, el qual és aprovat en la seva redacció definitiva.

Art. 31. És aprovat, després d'ésser retirada pels seus signants una esmena dels senyors Ruiz i Ponsetí, Fronjosà, Gerhard i Comorera.

Disposició addicional. És aprovada sense discussió.

Resta pendent el dictamen de votació definitiva.

Ordre del dia per a la sessió del dijous.

S'aixeca la sessió a les vuit menys cinc minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a dos quarts de sis i tres minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al Banc Roig hi ha els honorables senyors Consellers de Justícia i Dret i de Governació.

És llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei referent a la successió intestada

El Sr. PRESIDENT: Estava pendent de redacció l'art. 6.º.

Té la paraula la Comissió.

El Sr. AUDREU: Es va reunir la Comissió per a parlar de l'art. 6.º i, en definitiva, va acordar acceptar l'esmena signada pels senyors Irla, Laureà Dalmau, Bancells i Cunillera, i no acceptà les altres. Com que aquesta esmena afecta només al redactat material de l'article, es va optar només per aquesta redacció.

El Sr. PRESIDENT: Així, la redacció definitiva serà?

El Sr. ANDREU: L'apartat primer, exactament igual. Quant al segon, quedarà redactat en la següent forma:

«Quan siguin solament algun o alguns dels parents a qui correspongui la successió que no arribin a ésser hereus o que per indignitat siguin apartats de l'herència, aquesta es deferirà a les persones a les quals hauria correspost si la repudiació o privació de l'herència haguessin tingut lloc al temps de la primera delació. En tots els altres casos, els hereus restants incrementaran llur participació amb la part vacant per dret d'acréixer.»

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'art. 6.º, amb la modificació indicada? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

(*La redacció aprovada és la següent:*)

«Art. 6.º Quan cap dels parents més pròxims cridats en la primera delació intestada no arribi a ésser hereu, o sigui apartat de l'herència per indignitat, la successió és novament deferida als de grau següent i així successivament, de grau en grau i d'ordre en ordre, salvant el dret de transmissió d'herència deferida i no adida en els casos permesos per la Llei.

Quan siguin solament algun o alguns dels parents a qui correspongui la successió que no arribin a ésser hereus o que per indignitat siguin apartats de l'herència, aquesta es deferirà a les persones a qui hauria correspost si la repudiació

o privació de l'herència haguessin tingut lloc al temps de la primera delació. En tots els altres casos, els hereus restants incrementaran llur participació amb la part vacant per dret d'acréixer.»

(*Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Cultura.*)

El Sr. PRESIDENT: Va quedar pendent, també, l'art. 23, al qual el senyor Duran i Ventosa havia presentat una esmena.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: He demanat per parlar per a defensar una esmena a l'art. 23, que més que esmena pròpiament, constitueix una addició. Espero que no ha d'ésser massa difícil portar a l'ànim de la Comissió la conveniència de l'admissió d'aquesta addició, ja que es refereix exclusivament a què el cònjuge supervivent perdrà aquest usdefruit en el cas que contregui nou matrimoni. Donada la naturalesa de l'usdefruit vidual i les causes que han motivat la introducció d'aquesta nova institució al nostre Dret civil, crec que amb lleugeríssimes consideracions n'hi haurà prou perquè la Comissió es convenci de la conveniència d'admetre aquesta esmena. Però això hauria pogut gairebé tractar-se privadament, i jo el que desitjava d'una manera principal era aprofitar aquesta ocasió per a fer unes lleugeríssimes manifestacions respecte a la importància que té en la reforma del nostre Dret civil aquest precepte nou introduït molt encertadament en el projecte que ha presentat el Govern de la Generalitat de Catalunya. Perquè en aquest art. 23 — i deixo de banda l'addició per un moment —, s'hi ve a esmenar una de les tares principals que tenia el nostre Dret civil i no pas per culpa potser de la nostra tradició, sinó per una pertorbació introduïda a través dels segles en la tradició jurídica catalana.

Com a conseqüència de les reformes introduïdes en la legislació antiga que ja havien establert des del famós Usatge Vidu el dret dels vidus a l'usdefruit dels béns dels que moren, ens havíem anat trobant en la constitució jurídica de la família catalana en una situació d'inferioritat del vidu i més principalment — diguem la veritat —, de la vídua, que si consideració mereixen els drets del marit que perd a la seva muller, en la major part dels casos, econòmicament almenys, més consideració mereix la vídua, la dona que perd el seu marit. Per una sèrie de consideracions dimanades de la transformació de la societat catalana que en els primitius temps de la nacionalitat nostra havia consistit principalment en una societat

pagesa, en una societat agrícola, en anar-se a formar les grans ciutats, naturalment, la família va tenir unes necessitats diferents i l'increment de la vida mercantil i industrial va fer que la família necessités també una altra cosa. D'això va provenir que anés desapareixent aquest usdefruit vidual que venia a ésser la consagració de la unitat i de la continuïtat de la família a què alludia en unes observacions bastant atinades, encara que no varen poder ésser admeses, el nostre company senyor Rovira i Roure en demanar que es conservessin un mínim de drets per a la vídua en la família rural, però que tenia gravíssims inconvenients en la família ciutadana, en la família burgesa de les grans ciutats.

No tenim pas de fer aquí una disquisició històrica sobre l'evolució del Dret, amb la qual molestariem innecessàriament l'atenció de la Cambra. Però és evident que en l'estat actual del nostre Dret, la dona catalana es trobava en una condició manifesta d'inferioritat respecte de la dona de les altres contrades d'Espanya, que ens havia d'avergonyar constantment als que hem de tenir tractes amb qüestions de Dret, quan se'ns preguntava per què una dona a Catalunya havia d'estar en condicions més dolentes que una dona de la resta d'Espanya. I efectivament, ens havíem trobat que aquí la dona amb prou feines té més que els drets dimanats de les aportacions al matrimoni, i quan no aportava res al matrimoni aquella gairebé diguem-ne una almoïna d'una quarta marital. Amb això i amb els simples drets successoris, semblava que la llei deixava ja complerts els seus drets amb la muller que perdia el seu marit, quan a la resta d'Espanya, entre l'existència de la societat de ganancials i els altres drets que la legislació castellana, primer, i el Codi civil, després, han vingut donant a la vídua, la dona després de la mort del seu marit quedava en una condició de superioritat innegable respecte de la situació en què quedava la dona de la nostra terra. Això no podia pas seguir així, i una de les causes principals diríem, un dels motius que fonamentaven més les justíssimes aspiracions dels catalans a refermar el seu propi Dret, fent ús d'aquest que havia estat truncat fa dos segles, havia d'ésser aquest: el de posar remei a aquesta condició manifesta d'inferioritat en què la nostra dona vivia.

En aquesta matèria, dèiem, és que l'esperit tradicional jurídic català anava contra la dona? No; perquè en el costum ja hi era això, perquè normalment, en totes les famílies amb una mica de condicions econòmiques per a atorgar capítols matrimonials, ja se li donava aquest dret a la dona vídua, ja es pactava aquest usdefruit per a després de la mort del cònjuge. Quan es feia testament ja en la major part dels casos el costum comportava que la dona no quedés abandonada per la voluntat pròpia del seu marit. Però ens trobàvem en el cas que hi podia haver l'oblit lamentable, però molt freqüent, de què l'home es morís sense fer testament, i per aquesta causa era irriquant i era absolutament indigne de la nostra situació jurídica que la dona hagués de quedar abandonada en el cas que el seu marit no s'hagués recordat d'ella en una disposició testamentària, i que en virtut d'aquest abintestat poguessin entrar

parents d'una altra banda qualsevol i poguessin inclús treure de la casa a la pobre dona que no podia continuar amb la mateixa situació social i econòmica que en vida del seu marit.

És evident que en aquest problema d'ordre conjugal hi ha un dramatisme que és indispensable tenir en compte, però aquest dramatisme que fa que potser amb caràcter general puguin discutir-se més o menys els drets que pugui tenir el marit o que pugui tenir la dona que es queden vidus, dintre d'aquests misteris que hi ha d'haver necessàriament dintre la vida familiar, tot això queda salvat quan es tracta de la successió intestada, perquè qualsevol error a què pogués conduir aquest dret concedit a la dona pot ésser esmenat en virtut del dret que el marit conserva de fer testament i si és que ell o ella no han fet testament, no podrà pas culpar-se a la llei d'aquesta falta pròpia seva si després no es respectava al pressentir la voluntat que hagués pogut tenir.

En la redacció que la Comissió Jurídica Assessora ha donat i que el senyor Conseller de Justícia ha acceptat en el seu Projecte i que la Comissió ha admès, tot això queda salvat. Queda salvat, també, el punt capital difícilíssim de resoldre del problema que moltes vegades es presenta en determinades famílies en certes condicions econòmiques, de què un usdefruit total a favor de la dona, de la mare, pugui produir unes dificultats en la marxa d'una determinada empresa si la mare segueix en l'usdefruit total, i en canvi els fills seguidors d'un negoci es quedessin sense poder disposar de res d'allò a què necessàriament han de contribuir amb el seu treball, al qual no és lògic que contribueixi d'una manera tan eficaç i decisiva la pròpia mare. En la forma que es proposa en el Projecte es ve a dir què quan hi hagin ascendents o descendents i siguin hereus, l'usdefruit quedarà reduït a la meitat; en canvi, serà total quan hagin de passar a unes altres persones. La solució sembla encertada; pot tenir algun inconvenient potser, ja ho veurem més endavant; si s'hi trobava algun inconvenient ja es podria reformar. Però, en principi, aquesta resolució que prendrà el Parlament introduint aquesta innovació al nostre Dret civil, és una innovació, no solament acceptable per tothom, sinó que jo crec que honra a la potestat legislativa del poble català que en aquest moment nosaltres representem.

Aquesta llei d'abintestat pot tenir alguns defectes; han estat abastament discutits en sessions anteriors. Però jo crec que aquesta innovació, el salvar, el redimir a la dona catalana d'aquesta condició d'inferioritat en què es trobava, redimiria també a aquesta llei d'alguns dels defectes que abans s'han discutit. Jo crec que en moments així val la pena que subratllem la transcendència d'aquesta innovació, la transcendència d'aquesta reforma de les nostres institucions jurídiques, i essent així, perquè no han d'ésser simplement les funcions del Parlament les d'una discussió constant dels uns amb els altres, sinó que hi pot haver moments en què tots coincidim, en què no calgui un debat, perquè ja hi hagi la unanimitat. I si precisament les coses en què hi ha unanimitat són les coses més importants i transcendents per a la nostra vida jurídica, crec que no compliríem

amb el nostre deure si les deixéssim passar desapercebudes. És per això, senyors Diputats, i únicament per això, que m'he aixecat a fer ús de la paraula per a subratllar la transcendència d'aquesta innovació, de la qual crec que tots podrem, en consciència de catalans, quedar ben satisfets quan sigui aprovat aquest Projecte de Llei.

El Sr. ANDREU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ANDREU: Senyors Diputats: La Comissió accepta l'esmena formulada pel senyor Duran i Ventosa, perquè estima que és una conseqüència lògica d'aquest article, i igualment celebra la Comissió els elogis que ha fet el senyor Duran i Ventosa d'aquesta nova institució a favor de la vídua, que s'estableix en aquest Projecte de Llei.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'art. 23, amb l'addició acceptada per la Comissió? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

(*La redacció a l'art. 23 és la següent:*)

«Art. 23. En les successions de descendents o ascendents el cònjuge supervivent tindrà l'usdefruit de la meitat de l'herència. En el cas de successió de sols col·laterals, tindrà l'usdefruit de la totalitat de l'herència. En el cas que els ascendents concorrin a la successió amb col·laterals, tindrà l'usdefruit de la meitat de la part d'herència corresponent als ascendents, i l'usdefruit de la totalitat o la part corresponent als col·laterals.

Quan l'usdefruit sigui solament de part de l'herència fins i tant que per acord entre els interessats o per les resolucions procedents s'hagi determinat la part d'herència subjecta a l'usdefruit del cònjuge supervivent, aquest tindrà l'administració de la totalitat de l'herència, amb l'obligació de donar als hereus la part de fruits corresponents a les participacions que els han de quedar lliures.

El cònjuge supervivent perdrà aquest usdefruit en el cas que contregui nou matrimoni.»

El Sr. PRESIDENT: L'art. 24 estava únicament pendent d'aprovació. S'aprova? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

(*El text aprovat és el del dictamen.*)

(*El senyor Secretari llegeix l'art. 25:*)

«Art. 25. Tampoc no té dret a succeir ni a cap dels altres establerts en l'art. 23:

Primer. — El cònjuge que en morir el causant estigui en estat de separació de persones i béns amb el difunt si la separació fou demanada per mutu consentiment o decretada per causa que impliqui culpabilitat del supervivent.

Segon. — El cònjuge que es trobi separat de fet amb trencament de la unitat familiar, per mutu consentiment exprés o per alguna de les causes que permeti la separació judicial i a la vegada impliqui culpabilitat imputable al supervivent.

S'entendrà que no hi ha culpabilitat en els casos de separació circumstancial motivada per exigències de la vida.»

(*Es dona lectura, també, a la següent*

«ESMENA

A l'art. 25 s'hi afegirà un paràgraf que digui:

El cònjuge supervivent tindrà dret a seguir percebent dels hereus del premort els mateixos aliments que percebia en vida del causant, si bé la revisió serà sempre possible tenint en compte la necessitat de l'alimentista i les possibilitats dels que hagin de seguir prestant els aliments.

Palau del Parlament, 18 de juny del 1936.
— Rovira i Roure, Carreras i Artau, Vallès i Pujals i Duran i Ventosa.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Ja havia manifestat al senyor President de la Comissió que retirava l'esmena.

(*S'aprova l'article d'acord amb el dictamen.*)

(*Són llegits els arts. 26, 27 i 28:*)

«Art. 26. Si en morir el causant hi hagués pendent demanda de nullitat de matrimoni, de divorci o separació per causa que impliqui culpabilitat del supervivent, els hereus pressumptes cridats en defecte del cònjuge, segons l'ordre establert en l'art. 14, podran seguir l'exercici de les accions plantejades, i si ho fan, s'esperarà el resultat de la sentència definitiva per mantenir o negar al cònjuge supervivent el dret a succeir i els establerts en l'art. 23.

Art. 27. La reconciliació o el perdó del cònjuge premort restableix el dret a succeir a favor de l'altre cònjuge culpable de la separació judicial o de fet, encara que no hagin estat comunicats al Tribunal.

Art. 28. En els casos en què la Generalitat sigui cridada a succeir, s'entendrà sempre a benefici d'inventari i haurà de destinar els béns heretats a establiments d'assistència social o institucions de cultura, preferentment als de la darrera residència habitual del causant en territori català; en el seu defecte, als de la comarca, i a falta d'aquests, als de caràcter regional a càrrec de la Generalitat.»

(*No hi ha presentat cap vot particular ni cap esmena. Els arts. 26, 27 i 28 s'aproven sense discussió.*)

(*Es dona lectura a l'art. 29:*)

«Art. 29. La successió intestada de l'herència causada pels fills nascuts fora de matrimoni, es deferirà per l'ordre següent:

Primer. — Als descendents, per ordre de proximitat de grau.

Segon. — Al pare o mare declarats judicialment o que hagin reconegut el fill, i en defecte d'un i altre, els ascendents materns. En qualsevol d'aquests dos casos, heretaran juntament amb els germans que ho siguin de pare i mare i fills d'aquests germans premorts. L'herència es dividirà sempre en tantes parts com siguin els pares o ascendents materns, germans vius i estirps de nebots.

Tercer. — Als germans unilaterals, consanguinis o uterins i nebots, fills de germà unilateral premort.

Quart. — Al cònjuge supervivent.

Cinquè. — Als col·laterals materns fins el

quart grau i cinquè i sisè en cas de convivència amb el causant.

Sisè. — A la Generalitat de Catalunya.

El cònjuge supervivent tindrà els mateixos drets establerts en l'art. 23, i la regulació i distribució de l'herència es farà segons els articles corresponents al capítol anterior, en el que resultin aplicables.»

(*A continuació es llegeix l'esmena següent:*)

«Restarà suprimit l'art. 29.

Palau del Parlament, 22 de maig del 1936. — Ruiz i Ponsetí. — Fronjosà. — Gerhard. — Comorera.»

El Sr. GERHARD: Queda retirada l'esmena.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

(*El text de l'article aprovat és el del dictamen.*)

(*El senyor Secretari llegeix l'art. 30:*)

«Art. 30. Per a la successió dels impúbbers, a manca de substitució pupillar, regeixen les regles següents:

Primera. — En els béns procedents de pare o mare o d'altres parents paterns o materns de l'impúber fins al quart grau, són cridats respectivament a la successió, per l'ordre establert en els articles anteriors, els parents més pròxims de l'impúber, que ho siguin dins del quart grau, de la branca de la qual procedeixen els béns.

Segona. — Els ascendents conserven llur dret a la legítima sobre els béns de l'impúber procedents de parents de l'altra branca, fora que l'haguessin renunciat en capítols.

Tercera. — La successió dels altres béns de l'impúber es regeix per les disposicions dels articles anteriors, sense distinció de branques.

Quarta. — Els deutes dels causants dels béns troncalis adquirits per l'impúber i les càrregues que els afectin es pagaran, quan s'escaigui, amb béns de l'impúber de la respectiva procedència i sols a manca o per insuficiència d'aquests, amb béns no troncalis, i en el seu defecte, amb els restants troncalis, a prorrata.

Cinquena. — Als efectes d'aquest article són de procedència paterna el dot estimat i l'escreix; i de la materna, el dot inestimat i el preu de l'estimat. Els béns reservables són compresos entre els de la branca d'on provenen i no en la del cònjuge binub.

No tenen la consideració de troncalis els fruits dels béns troncalis ni el que s'hagués adquirit amb els esmentats fruits.»

(*A continuació, és llegida la següent*

«ESMENA

Restarà suprimit aquest article.

Palau del Parlament, 22 de maig del 1936. — Ruiz i Ponsetí. — Fronjosà. — Gerhard. — Comorera.»

El Sr. GERHARD: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Gerhard.

El Sr. GERHARD: Senyors Diputats: Aquesta esmena, en realitat, queda ja també sense objecte, tota vegada que la qüestió que planteja

va quedar resolta amb motiu de l'ordre de successió establert en l'art. 14. Solament vull fer una observació a propòsit d'aquest article, i és la de saber si l'usdefruit es concedeix al cònjuge vidu quan es posterga en benefici de la línia col·lateral. ¿No creuen els senyors Diputats que s'ha de fer extensiu també al pare o a la mare, quan s'exclou també de la successió del fill, en aquest cas de la successió intestada, en benefici dels col·laterals?

Em sembla que fóra lògic, perquè ara les coses es presentaran de la següent manera: Mor un pare deixant vídua i un fill de pocs anys d'edat. Per aplicació de l'ordre general, els béns aniran al fill, però la mare tindrà la meitat de l'usdefruit. Ara bé, si aquest fill mor el seu torn abans d'arribar als catorze anys, aleshores per aplicació de les normes generals, els béns haurien d'anar a la mare. Però precisament aquí es consigna l'excepció, i no és la mare, sinó que anirà als col·laterals. Aleshores, ¿creuen, senyors Diputats, que l'usdefruit ha de continuar essent de la meitat dels béns, que ja té com a vídua, o s'ha de fer extensiu a la totalitat, que és el que correspondria com a vídua quan succeeixen els col·laterals?

Aquesta és l'observació que jo em permeto fer a l'article aquest.

El Sr. ANDREU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ANDREU: La Comissió prega el senyor Gerhard que tradueixi les seves observacions en una esmena, perquè en principi ens sembla que pot ésser acceptada la seva suggerència.

El Sr. GERHARD: Es podria afegir, dient...

El Sr. ANDREU: Li prego que redacti l'esmena i la Comissió pot reunir-se un moment.

El Sr. ABADAL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Abadal.

El Sr. ABADAL: Senyors Diputats: Jo desitjaria que el senyor Gerhard i els Diputats de la Minoria Socialista es fessin càrrec de la distinta situació dels uns casos amb els altres. En el cas normal — no de successió d'impúbbers, sinó en el cas normal —, la mare, la vídua, no tenia drets de cap classe fins un llunyà ordre de successió, i ha volgut la Comissió del Parlament donar-li unes majors facilitats, una molt més pròxima entrada en la successió, primer mitjançant l'usdefruit i després posant-la immediatament entre els parents successors. Però no tenia cap dret abans.

La situació en el cas de successió dels impúbbers és absolutament diferent, perquè en aquests casos, malgrat d'una successió intestada i precisament per a corregir les deficiències que representava la successió intestada, és l'únic cas en el qual s'estableix dintre de la intestatura una llegítima, de manera que la muller, la vídua, té en aquests casos sobre els béns dels impúbbers, ja directament una llegítima, i per consegüent no queda abandonada com quedava abandonada en els casos de successió normal, en els quals no tenia ni aquesta llegítima, perquè la llegítima no s'admetia dintre de la successió testada, fora d'aquests casos dels impúbbers, ni tenia una pròxima succes-

sió com ara s'ha introduït dintre d'aquesta llei que discutim i que aprovarem.

De manera que en aquesta distinta situació del cas, la vídua, dintre de la successió dels impúbbers, ja no queda abandonada, perquè ja d'antic, ja de sempre, ja de tradició — i continuarà en la mateixa forma —, té la quarta llegítima, i d'aquesta manera, entra en la successió en el moment de la mort dels impúbbers, qualsevol que sigui l'ordenació que es faci respecte de la successió.

Per això jo crec que en el dia d'avui s'hauria de deixar en aquesta mateixa forma que afavoreix a la vídua amb aquesta quarta llegítima dintre de la successió dels impúbbers, sense necessitat de modificar l'article en la forma en què ve establert en la Llei.

(*Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller d'Obres Públiques.*)

El Sr. GERHARD: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Gerhard.

El Sr. GERHARD: Amb tots els respectes que em pot merèixer l'opinió del senyor Abadal, jo crec que les situacions són completament idèntiques, perquè la llegítima és diferent, i també la vídua en el cas de pobresa també tenia una llegítima en la successió intestada. De manera que nosaltres ara afavorim a la vídua, però resulta que si aquesta vídua tingués un fill de pocs anys i passés per la doble dolor, després d'haver perdut el marit, de perdre el fill, resultaria que pel fet de la supervivència, al millor d'uns mesos, d'aquell fill, resultaria frustrada en la meitat de l'usudefruit que li correspondria en el cas normal, sobre els béns que vagin a parar als col·laterals. Al meu entendre, això, tant en el cas de la vídua, com en el de pare o de la mare, és tan injust que el menys que es pot fer és aminorar aquesta injustícia, que jo crec que es podria esmenar en el sentit que ja he indicat.

El Sr. ANDREU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ANDREU: Ja pregaria que fos suspesa la discussió d'aquesta esmena, que no existeix, perquè manca el tràmit normal de la presentació de l'esmena i que la Comissió digui si l'accepta o la rebutja. Em sembla que el debat està desplaçat.

El Sr. PRESIDENT: No està desplaçat, perquè es discuteix l'article, senyor Andreu, i era molt natural que pogués manifestar la seva opinió el senyor Abadal. Se suspèn aquest debat.

Continuació de la interpellació sobre la suspensió de l'Ajuntament de Solsona

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: No és pas culpa meua, senyors Diputats, si s'ha retardat la meua contestació a la interpellació que em va dirigir el Diputat senyor Rovira i Roure. Unes vegades per absències forçoses d'aquest Conseller, i altres per a donar pas a la discussió dels Pressupostos, que tenien una data obligada,

tot això ha impedit que jo pogués contestar com volia al senyor Rovira i Roure.

Jo m'havia reservat, precisament, parlar en darrer terme per a recollir tots els aspectes d'aquesta interpellació, tota l'amplitud que s'havia donat a aquesta. Jo desconec, senyors Diputats, la intenció que movia el senyor Rovira i Roure a atacar-me amb una cruesa desproporcionada a la realitat dels fets, i suposo que la finalitat per ell perseguida era la de donar satisfacció a la seva clientela de cacics i de monàrquics que ell cultivava d'una manera molt amorosa. Però he de fer-li present que amb tot això no deturà pas la meua actuació, perquè jo estic aquí per la confiança de l'honorable senyor President i de la Cambra, per a defensar la República i l'Ordre Públic, i per a donar satisfacció a tots aquells anhels populars de reparació de la vida municipal, complint, amb això, el programa del Front Popular. Per a atacar-me en la forma que ho va fer el senyor Rovira i Roure, acusant-me que jo havia comès no sé quants delictes, no precisava haver-me dirigit prèviament aquells elogis, que jo no necessitava, i que sembla que no responien a un sentit de sinceritat.

De totes maneres, jo, al senyor Rovira i Roure li he de dir que abans d'entrar a l'examen de la seva interpellació, abans d'explicar el que significaven les inspeccions verificades als Ajuntaments de Solsona, Tàrraga i Cervera, abans d'entrar en tot aquest detall, interessa fer un examen de tot el panorama polític municipal a Catalunya des del 6 d'octubre al 19 de febrer d'enguany. Perquè, ¿és que el senyor Rovira i Roure ha oblidat la persecució de què la V. S. i els vostres amics varen fer objecte a la majoria dels Ajuntaments de Catalunya? ¿És que ha oblidat la V. S., senyor Rovira i Roure, que va prendre una part principal en la destitució i suspensió de gran part dels Ajuntaments de la circumscripció de Lleida? ¿És que la V. S. no és precisament la persona que es va atrevir a usurpar el càrrec d'elecció popular d'Alcalde de Lleida, substituint l'elegit pel poble i buscant entre els seus amics la forma de substituir l'Ajuntament de Lleida, repartint els càrrecs d'elecció popular entre gent de la C. E. D. A., carlins i amics personals de la V. S.?

La V. S. podrà dir de mi que he ordenat practicar una inspecció; perquè la llei m'autoritza a això i estic disposat a fer-ho sempre que es tracti d'Ajuntaments antirepublicans o que hagin comès irregularitats de caràcter administratiu! Per això jo ho he fet d'acord amb la llei, mentre que la V. S. va usurpar un càrrec que no li correspondia, contra tota llei. Qui és el delinqüent, la V. S. o jo? Fou precisa tota la força i tot l'entusiasme del poble, manifestats a les eleccions del 16 de febrer, per a acabar precisament amb tota la illegalitat que existia a Catalunya. Més de la meitat dels Ajuntaments de Catalunya estaven suspesos, molts d'ells sense expedient de cap mena, i, com és natural, estaven suspesos la majoria dels Ajuntaments de les poblacions de major importància.

Tot això ho sap la V. S., perquè a inspiracions de la V. S. es deu la destitució i suspensió dels

Ajuntaments de la circumscripció de Lleida, i, per consegüent, la V. S. no té títol ni autoritat de cap mena per a venir a parlar de l'autonomia municipal.

I ha de tenir en compte la V. S. — i no rigui — que les eleccions del 16 de febrer varen tenir una significació, una significació revolucionària, una significació de protesta contra totes les il·legalitats comeses per les VV. SS. Foren el crit de protesta contra aquesta il·legalitat, i aquesta victòria electoral obliga a una política de reparació, política de reparació per tots els atropells que varen cometre els amics de la V. S., i amparats per la V. S.

I precisament a aquest sentit polític de reparació, és deguda aquella llei que vàrem aprovar sobre il·legitimitat d'acords municipals, i a aquest sentit són degudes la major part de les inspeccions per mi decretades. És que no recorda la V. S. com varen viure els Ajuntaments durant tot el bienni passat? La majoria dels Ajuntaments actuà sense control de cap mena, perquè allà on la majoria era republicana, fou destituïda i suspesa, i on hi havia una minoria antidretana, procurava la V. S. i els vostres amics destituir aquesta minoria, perquè així els Ajuntaments tenien llibertat completa per a actuar en la forma que tinguessin a bé. És aquesta la manera d'actuar de tots aquests Ajuntaments. ¿I és que vol ara la V. S., amb l'autonomia, emparar aquestes actuacions municipals, actuacions que en determinats casos foren ben tèrboles i que entranyen responsabilitats de caràcter administratiu? Ja he dit abans que no desviaré la meua trajectòria, perquè estic aquí per a complir el meu deure, i el meu deure consisteix a no emprar aquestes actuacions i a donar satisfacció als anhels manifestats pel Front Popular.

Va ésser aquesta l'opinió del 16 de febrer; nosaltres responem a una significació política, i aquí estem per a complir-la. Jo no sóc un home apassionat, ni un fanàtic de partit. He exercit diversos càrrecs i tinc un sentit de responsabilitat molt gran i procuro produir-me sempre amb la serenitat necessària. Dic això perquè he procurat contenir les protestes i els anhels reparadors dels pobles, sempre dintre de la més absoluta normalitat. Recordeu i recordi la V. S. l'estat d'excitació que hi havia als pobles després de les eleccions del 16 de febrer, i comprendrà els moments difícils que jo he hagut de passar per a contenir tot això que no s'ha produït a Catalunya només que en un cas, el de Torre de Claramunt, ben desgraciat i dolorós. I per què tot això? Per la meua manera de procedir. Perquè he hagut de resistir moltes pressions per a destituir Ajuntaments, senyor Rovira i Roure — que gairebé eren justificades —, en compensació a les represàlies rebudes per la gent del poble de la V. S. He hagut de resistir moltes pressions d'aquesta naturalesa, i he hagut de vèncer moltes resistències per part d'elements de dreta, perquè donessin satisfacció a anhels justos i nobles dels pobles. I jo he de dir una cosa, que per part de les esquerres he trobat, en general, tota classe de facilitats, i per part de les dretes també les he trobat. Ho dic aquí públicament; per part d'alguns elements de dretes

també n'he trobat, per part d'aquells elements que tenen el do de la sensibilitat política, que es donen compte de la situació i que tenen consciència del moment que vivim; aquells homes es donaven compte de tot això i procuraven donar facilitats per a poder reparar coses que s'havien de reparar.

On no n'he trobat és en la V. S., sempre hermètic, sempre tancat a tota sensibilitat política i únicament amb el pensament de protegir els cacics i els monàrquics i sempre amb la preocupació de portar les coses on li convenia. És per això que hem estat a punt — i no rigui la V. S. — que a Tàrraga i altres poblacions de les comarques de Lleida s'hagin registrat dies de veritable perill, que es produïssin aldarulls i corrés la sang. I tot per l'actuació dels amics de la V. S., aconsellats i protegits per la V. S., que oposaven tota mena de resistència als anhels sentits pel poble.

Cal afirmar que la majoria de les inspeccions produeixen l'efecte aquest: reparar coses, assessorar a la gent, posar l'Administració municipal en la forma que és necessari i donar satisfacció a tots.

El dia que la V. S. va començar la interpellació, aquest Conseller no havia suspès ni un sol Ajuntament en tot Catalunya; ara sí, n'hi ha un — el d'Alcanar —, suspès després de la interpellació de la V. S., però no destituït, que jo no he destituït cap Ajuntament! L'Ajuntament d'Alcanar està suspès. I els Ajuntaments de Solsona, Tàrraga i Cervera, jo no els he suspès, senyor Rovira i Roure, ni els he destituït! Els Ajuntaments de Solsona, Tàrraga i Cervera han estat suspesos per l'autoritat judicial, en virtut de les facultats que li concedeix la llei i en mèrits d'uns sumaris que s'estan instruint i en els quals jo no podia tenir intervenció de cap mena, com no sigui l'obligada, la marcada per la llei, perquè un Ajuntament suspès per l'autoritat judicial, naturalment, ha d'ésser substituït pels Regidors que la llei diu que han d'ésser els suplents. Aquesta és la meua intervenció, la meua única intervenció en aquest assumpte.

I ja que el senyor Rovira i Roure es referia amb detall a aquests Ajuntaments de Solsona, Tàrraga i Cervera, se'm permetrà que jo també parli i expliqui l'esdeveniment, que com veuran els senyors Diputats és d'una claredat exemplar. Tots recordem les intervencions dels Diputats senyors Viadiu i Magre, els quals, ultra refutar les manifestacions del senyor Rovira i Roure, varen exposar una sèrie de fets demostratius de les irregularitats que es cometien en aquells Ajuntaments, i jo, sense voler repetir el que es va dir en aquella ocasió, he de fer solament determinades manifestacions.

En el cas de Solsona, com reconeixia el propi senyor Rovira i Roure, l'única inspecció feta per la Comissaria de Lleida es va efectuar el dia següent a l'escrutini. Sí, el dia següent de l'escrutini i, per tant, fora del període electoral! No varen ésser dues les inspeccions, sinó una, tan sols. La Conselleria va ordenar una inspecció que no va poder fer perquè, com saben perfectament tots els senyors Diputats, en arribar el Delegat de la Comissaria a Solsona, tota la do-

cumentació i tots els llibres de comptabilitat es trobaven fora de Solsona, en poder d'un agent administratiu de Lleida, el senyor Vila, per tal d'arranjar i falsejar la comptabilitat. I això, indubtablement, constitueix un delictes d'infidelitat a la custòdia de documents. I això es va fer d'una manera premeditada. Aquí tinc jo còpia d'una carta que un Oficial de l'Ajuntament de Solsona dirigia al seu Secretari, en la que li deia en castellà: «Sr. D. Ricardo Vendrell (que era el Secretari). Sta. Perpetua. — Muy Sr. mío: Como me ha dicho la telefonista (es veu que la telefonista de Solsona servia per aquestes feines) que le escribiera, debo decirle que sabemos de fuente cierta que de hoy a mañana sube la inspección de Lérida, y el señor Alcalde me dijo que le comunicara que no subiera de ninguna manera para poder burlar dicha inspección. Ya le comunicaré los detalles de la misma tan pronto esté hecha. Saludos de este su affmo. amigo y S. S. — Ramón Perramón. — Solsona, 9 de marzo de 1936.»

I hi ha també un telegrama de l'Alcalde de Solsona al mateix Secretari que li diu el següent: «Asunto grave. No venga hasta nuevo aviso.» Si no tenien por de la inspecció, per què preparaven totes aquestes coses per a burlar-la? No és això delictiu? No és això incorrecte, senyor Rovira i Roure?

(*Entra a la Cambra l'honorable senyor President de la Generalitat.*)

La intervenció de la Conselleria de Governació, es va limitar, per consegüent, a suplir aquest Ajuntament que estava tot processat. I es va presentar un cas nou, senyors Diputats, al qual feia referència el senyor Romeva; i és que no hi havien prou suplents a les llistes. Tots els suplents que no estaven afectes d'incapacitat, varen ésser nomenats per exercir el càrrec de Regidor. Però ens trobàvem amb què no hi havia majoria per a adoptar determinats acords; i com que no es podia suspendre la vida administrativa, fou aleshores quan, d'acord amb el Negociat, vàrem creure que des del moment que hi havien aquelles llistes que havien anat a les eleccions i havíem obtingut un determinat nombre de sufragis, per l'ordre en què es trobaven es completés la llista de Regidors amb aquestes. No hi havia més remei que assegurar la vida administrativa i es va prendre aquesta decisió d'acord amb la llei, amb tot el que la llei tenia previst, i es va suplir tot el que la llei no tenia previst.

Del dictamen emès en la inspecció de Solsona, resulta: Que la comptabilitat municipal ha estat falsificada; que en l'expedient de liquidació de comptes es simulen transferències de crèdit que no han estat acordades, amb l'objecte d'ocultar l'excés de pagaments sobre les consignacions pressupostades; que al dictamen s'acompanya una declaració espontània de l'Oficial de Secretaria Josep Coromines, el qual exposa la defraudació existent en la Junta de Contractació de Blat, que en comptes de recaptar-se prop de 18,000 ptes., no s'arribà a 7,000; que també en resulten incomptabilitats de diversos Consellers que havien percebut diverses i importants quantitats de l'erari municipal per subministres i arranjamment de carrers; i

que també en resulten nombrosos lliuraments sense signar el rebut el perceptor, el que suposa que aquest no ha percebut l'import figurat en aquestes.

Què havia de fer aquest Conseller? No intervenir per respecte a l'autonomia municipal? Enviar l'assumpte al Jutjat i que el Jutjat veiés si realment existia o no responsabilitat, i el Jutjat va trobar responsabilitat i va processar aquests senyors amics del senyor Rovira i Roure, i per això es diu que el Conseller de Governació ha comès delictes, perquè pel que es veu cometre delictes és no consentir que se'n cometin de delictes.

A Cervera va passar un altre cas semblant. El senyor Rovira i Roure ens parlava d'uns telegrams. Jo aleshores no tenia les dades a la vista. Jo vaig rebre un telegrama dels senyors Sol, Sacanell i Rovira, que deia:

«Protestem enèrgicament que per determinats elements Cervera i Tàrraga es vagi propalant anunci pròxim processament dels dos Ajuntaments, ço que significa divulgació secrets sumari i fins possible connivència entre Jutge i esmentats elements prejudicant el que deu en definitiva resoldre's.»

Jo vaig contestar que, rebut el telegrama, m'informaria. No sabia res i ho vaig saber quan m'ho va comunicar el Jutge de Cervera, que amb un telegrama o ofici, em va comunicar que havien estat processats o suspesos aquells Regidors. I, naturalment, en aquells moments, jo vaig procurar nomenar els suplents.

Hi ha un altre telegrama del senyor Sacanell, també de protesta, i jo vaig contestar així: «Acuso rebut telegrama vostre estranyant contingut d'aquest, tota vegada que aquesta Conselleria ha tingut d'intervenir com a conseqüència ofici Jutge Cervera comunicat processament i suspensió Regidors Ajuntaments Cervera i Tàrraga.»

Hi ha un altre telegrama, també de protesta, del Centre Autonomista de Tàrraga, que jo vaig contestar de la manera següent:

«Acuso rebut vostre telegrama i he de comunicar-vos que únicament s'ha procedit a complimentar ofici Jutge Cervera no existint destitució sinó processament i suspensió regidors. Punt. No hi ha, doncs, tal destitució, sinó compliment d'una ordre judicial.»

Tot això és el que hi ha dels famosos telegrams a què es referia el senyor Rovira i Roure. I passà allà, com dic, el mateix. A Tàrraga existia una falsificació de transferències, perquè examinant l'acord d'aquelles i la seva comptabilització, es veu com quedaven les coses desnaturalitzades. Per exemple, el capítol de viatges s'havia reforçat amb 2,000 ptes., i com que se'n gastaven més, es feia figurar en la comptabilitat per 2,800 pessetes. Queda ben aclarida la irregularitat, no ja de caràcter administratiu, sinó penal. No solament pel professorat de les Escoles d'Arts i Oficis, sinó també per Obres Públiques s'augmentaren irregularment 15,000 ptes., i per fi, igual variació tingueren tots els capítols del Pressupost. Es va processar, sens dubte per la immoralitat que representa que l'Alcalde es guardés, com a perceptor de bona part dels cabals comunals. Per l'expedient de constitució, construcció de l'Escorxador, el contingut del qual reflexa irregularitats greus. Per les obres de pavimentació de la Plaça

Macià, sense ajustar-se a cap requisit legal. I quant a l'Escola graduada, les obres es van de passar injustificadament en més de 25,000 ptes., acordant-se pagar-les amb Pressupost ordinari no existent, sense tenir en compte que els acords habilitant despeses sense crèdit al Pressupost en curs són nuls.

Però tot això s'ha enviat al Jutjat de Cervera, sense voler-ho prejudicar el Conseller de Governació i és el Jutjat el que tingué motius per a processar-lo.

A Cervera hi ha casos semblants com a Solsona: Consellers que figuren com a subministradors de l'Ajuntament; Pressupostos extraordinaris, les despeses dels quals sobrepugen les consignacions, ocultant-se la irregularitat que això suposa amb els crèdits de l'ordinari; acords consistorials sobre documents inexistents, i extralimitacions en imposar coactivament personal diferent del proposat pel Claustre de Professors de l'Institut entre el que hi figurava un parent pròxim d'un Conseller.

Tot això és el que resulta en línies ràpides dels exàmens dels expedients que es varen incoar per la Conselleria de Governació. De manera que, com vosaltres veieu, senyors Diputats, aquest Conseller no féu més que una cosa: obeir a un sentit de política reparadora, tenint en compte els clams del poble que visqué el bienni negre i que, a conseqüència d'aquest, foren atropellats una sèrie de ciutadans. Tot i això, hem procurat mantenir-nos dintre dels límits de la correcció més gran que podíem tenir. Però com ja he dit abans, malgrat la protesta i el sentit revolucionari que tingueren les eleccions, no ha ocorregut a Catalunya més que un sol incident, el de la Torre de Claramunt. Aquest resultat s'obtingué gràcies a la gestió de la Conselleria de Governació que enviava delegats perquè arregassin les qüestions que es plantejaven i la constitució d'Ajuntaments, d'acord sempre amb el resultat de les eleccions i amb les aspiracions populars. No vull entretenir més a la Cambra, però vull dir al senyor Rovira i Roure unes últimes paraules: la V. S., senyor Rovira i Roure, que va entrar en aquest Parlament portant al damunt seu la responsabilitat d'una acta com la d'Oden, no té cap autoritat per a deduir d'unes inspeccions municipals verificades d'acord amb la llei i responnent al sentir del poble, una acció delictiva per part d'aquest Conseller i la V. S., que va usurpar el càrrec d'Alcalde de Lleida al que ho era per elecció del poble...

El Sr. VALLÈS i I PUJALS: Tots els Diputats tenim tots els drets. No està bé dir això per boca d'un Conseller!

El Sr. FRONJOSA: Tots no, encara hi ha classes, Veremundo! (*Rialles.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: Però el senyor Rovira i Roure no tenia cap dret a atacar-me com ho ha fet, en la forma despietada que ho ha fet. Si hagués fet una crítica de la meua actuació, estaria bé el que diu el senyor Vallès i Pujals, però no en la forma com ho ha fet el senyor Rovira i Roure. I encara vol venir ací a actuar com si fos el defensor de l'autonomia municipal!

I dic, a més, al senyor Rovira i Roure, que quan la V. S. va actuar com a Comissari de la

Generalitat a Lleida, recorregué els pobles i amenaçà peons caminers, com va dir el senyor Viadiu...

El Sr. ROVIRA I ROURE: No és cert això!

El Sr. CONSELLER de Governació: ...i repartint 100,000 ptes. de les que estaven destinades a l'atur forçós per a defensar la candidatura de les dretes contra el Front Popular. La V. S. va intervenir en aquesta forma, aprofitant-se del càrrec per a fer coaccions en el sentit d'afavorir aquella candidatura. Per tant, no té cap dret a parlar de correcció de conducta referint-se a aquest Conseller en relació a les eleccions de Compromissaris, perquè sap que aquestes no tenen cap relació amb les inspeccions d'aquesta naturalesa.

Pot portar-me la V. S. davant del Tribunal que vulgui, perquè jo tinc la consciència ben tranquil·la i la protesta de la V. S. ja crec totalment injustificada. L'única cosa que jo busco amb els meus actes és l'aprovació de la Majoria, la del Govern, i la del poble de Catalunya que va votar-nos el 16 de febrer. I res més. (*Molt bé! en la Majoria.*)

El Sr. ROVIRA I ROURE: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Jo m'he de lamentar en començar a contestar al senyor Conseller i als altres Diputats que han intervingut, de la doble anomalia ocorreguda amb aquesta interpellació. Doble anomalia. La primera, que era precis que insistíssim constantment en què em fos concedida la paraula per a desenvolupar la interpellació en qüestió, i amb tot i això passaven dies i dies sense que la data de la interpellació fos assenyalada. En segon terme, el fet que després d'explicar aquesta interpellació el senyor Conseller de Governació hagi passat tot aquest temps abans de contestar-me.

Jo comprenc i em faig càrrec perfectament de tot el cúmul de treball que damunt del Conseller de Governació ha pesat tots aquests dies. Però hem de convenir també que si hem de desenvolupar les interpellacions d'aquesta manera, mai no hi haurà forma de què s'arribi a escatir la veritat.

Avui he vingut i se m'ha dit que continuaria la interpellació...

El Sr. PRESIDENT: Senyor Rovira i Roure: la interpellació figura a l'ordre del dia i és reglamentari posar-la a discussió sense necessitat que la Presidència hagi de menester l'assentiment de cap dels interpellants.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Jo, en saber que havia de fer ús de la paraula, hauria desitjat tenir aquelles dades que havia anat recollint en el moment que contestaven els senyors Viadiu i Magre. M'hauria agradat anar-les repassant en aquests moments perquè en aquest instant jo tinc la precisió indubtablement d'escoltar la paraula del senyor Conseller de Governació per a poder contestar al mateix, i em falta per tant la possibilitat de refrescar totes aquelles notes que m'eren indispensables per a contestar a la vegada els altres senyors Diputats.

El Sr. PRESIDENT: En aquest cas no és culpa de la Presidència...

El Sr. ROVIRA I ROURE: Però és de lamentar que les interpellacions es desenrotllin d'aquesta manera.

El Sr. PRESIDENT: De manera perfectament reglamentària, senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE: He d'insistir, senyors Diputats, en allò que jo deia en començar la meva primera intervenció en la interpellació. Jo havia de dir i de lamentar-me que he sol·licitat del senyor Conseller de Governació unes dades, les he repetidament demanat, i aquestes dades no m'han estat facilitades per a poder desenvolupar la interpellació. El més lamentable de tot és que amb tot i que ha passat aquest període llarg de temps des que jo feia la meva primera intervenció fins el moment actual, per part del senyor Conseller de Governació no m'han estat facilitades aquestes dades, el que vol dir que no es donen tots aquells elements que reclama un Diputat per a poder interpellar el Govern, i això sí que és lamentable, senyor Conseller de Governació. Però jo crec que el lògic i natural és que, obrant noblement, la V. S. hagués començat reconeixent que el dia que jo iniciava la meva interpellació havia mancat al seu deure no facilitant-me les dades que havien estat demanades per aquest Diputat; i el que corresponia és que immediatament es subsanés aquest fet comès per la V. S. a l'objecte que quan menys en el moment que jo rectificqués tingués ja aquestes dades. Jo creia que noblement el senyor Conseller de Governació anava ajornant el contestar a la meva interpellació per a poder-me facilitar les dades en qüestió, a l'objecte de què jo no pogués lamentar-me'n. Però he de lamentar-me'n una altra vegada, i insistiré en altres ocasions demanant al Conseller de Governació aquestes dades que jo no veig el perquè no m'han estat facilitades amb tot i que repetidament les he demanat.

El senyor Conseller de Governació significava ara que després de la interpellació encara ha comès unes més grans enormitats. I és que si fins aleshores no havia anat a suspensions directes d'Ajuntaments, ara ho ha fet amb el d'Alcanar. La V. S. ha pogut contemplar el que va passar a Alcanar; la V. S. va poder contemplar com fou precis enviar-hi la força pública perquè pogués prendre possessió aquell Ajuntament que venia a substituir l'Ajuntament de caràcter popular.

El Sr. CONSELLER de Governació: No fou per això. Fou per a contenir la rebellia d'uns senyors que deuen ésser iguals que els amics de la V. S. a Tàrraga i a Solsona.

El Sr. ROVIRA I ROURE: La V. S., que tant ens parlava de la necessitat de mantenir l'ordre públic, no ha seguit precisament a Alcanar un procediment oposat, provocant precisament desordres públics?

El Sr. CONSELLER de Governació: No n'hi ha cap de desordre públic a Alcanar.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Jo he d'insistir, contestant tant la V. S. com el senyor Viadiu, que l'ofici en virtut del qual el Comissari de la Generalitat en les comarques de Lleida enviava la seva inspecció estava datat el 20 de febrer, i el dia 20 de febrer era precisament la data en què se celebrava l'escrutini de les eleccions de Dipu-

tats a Corts. Per tant, estava en ple període electoral, com les inspeccions efectuades a Solsona i a Tàrraga ho foren també dintre d'un altre període electoral. La V. S. solament s'ha limitat a contestar sobre si tenien molta o poca importància les eleccions en qüestió; però diu ben clar i terminant l'art. 68 de la Llei Electoral que encara que no sigui en l'ànim de l'autoritat el cometre delictes de coacció electoral, aquest delictes de coacció és una realitat, té vida legal pel sol fet de seguir-se tramitant els expedients en qüestió.

Jo deia que no volia immiscir-me en el contingut dels autos de processament dictats en contra dels diferents Ajuntaments. Però com que això havia estat reclamat per diferents senyors Diputats, en la segona part de la meva intervenció em vaig veure precisat a fer-ho, i així en la primera part vaig contentar-me exclusivament a referir-me a la política municipal desenvolupada per la V. S.

Amb tot i haver de procurar esforçar la memòria, donada la situació en què se m'ha col·locat, he de fer unes breus contestacions als senyors Viadiu i Magre. I jo no sé si a raó d'aquesta situació a què abans m'he referit, podré contestar absolutament a tots els punts; però sí que puc afirmar rodonament que tots aquests punts tenien plena i absoluta contestació.

Recordo, entre altres coses — perquè ho ha repetit avui la V. S. —, que una de les acusacions formulades en contra de l'Ajuntament de Solsona com la més greu, potser, és l'extracció dels llibres de l'Ajuntament. I jo pregunto a la V. S.: Per què, senyor Conseller, va aprovar el Parlament de Catalunya una llei per virtut de la qual es significava que els llibres estan sota la custòdia del Secretari i és el Secretari exclusivament qui té la responsabilitat d'aquests llibres? Si havia existit en efecte una extracció que hagués estat indeguda, és indubtable que per això s'havia d'exigir la corresponent responsabilitat exclusivament al Secretari; però l'Ajuntament no és responsable de cap de les maneres de la custòdia dels llibres en qüestió.

El Sr. ARNAU: Potser hi hauria un delictes més greu.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Ah! Senyor Conseller de Governació, és que és més. La V. S. diu: «És que va ésser per a no mostrar aquests llibres en el moment en què es feia la inspecció.» Doncs bé: tenia perfecte dret, inclús el Secretari, si hagués volgut, a no ensenyar cap d'aquests llibres al senyor inspector, perquè no tenia autoritat de cap mena. Volent col·locar en una situació difícil davant d'un altre Diputat d'aquesta Minoria l'Alcalde de Solsona — però que tinc l'evidència que el Diputat d'aquesta Minoria se n'haurà fet càrrec —, el senyor Viadiu va dir que l'Alcalde havia precisament desobeït unes ordres del que fou Conseller, senyor Duran i Ventosa, i això no és exacte. Això no és exacte, perquè la casa de Josefa Serra a què s'havia vingut referint el Conseller senyor Duran i Ventosa ha quedat completament intacta, perquè el porxo de can Aguilar ha quedat també completament intacte i que el que s'ha enderrocat és una casa de Pere Soler que no tenia res d'antiga.

El Sr. ARNAU : Varen tirar a terra un monument artístic!

El Sr. ROVIRA I ROURE : No és cert.

El Sr. CONSELLER de Governació : Que ho digui el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Jo no sóc l'interpellat. (*Rialles.*)

El Sr. CONSELLER de Governació : Però ara el censura el seu company!

El Sr. ROVIRA I ROURE : Que si es féu alinear una casa fou precisament a canvi d'una pèrdua extraordinària de terreny per part del propietari en qüestió.

El Sr. VIADIU : I ca!

El Sr. ROVIRA I ROURE : Això li consta a la V. S.

El Sr. VIADIU : No; ja li ho demostraré.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Per un cantó es van guanyar 20 metres, però per un altre cantó se'n perderen 20.

El Sr. FRONJOSA : Feien el repartiment proporcional. (*Rialles.*)

El Sr. ROVIRA I ROURE : Parlava també el senyor Viadiu de les obres de la plaça de Guimerà, quan li consta perfectament que aquestes obres estaven completament acabades.

El Sr. VIADIU : Encara no ho estan ara!

El Sr. CONSELLER de Governació : Ha de tornar per Solsona!

El Sr. ROVIRA I ROURE : És més; el senyor Viadiu es referia a unes quantitats cobrades per Consellers, i respecte d'algunes d'elles he de negar en absolut que sigui cert, perquè no s'han percebut aquestes quantitats. Però jo he de reconèixer que algunes d'elles sí que han estat percebudes. El que després hauria d'haver fet amb noblesa el senyor Viadiu, és explicar les raons per les quals havien estat percebudes, i així, per exemple, hauria dit que algunes d'elles havien estat percebudes en raó d'uns viatges efectuats per aquests senyors Consellers, viatges que tenien com a finalitat gestions en favor de l'Ajuntament de Solsona, per quines gestions el senyor Viadiu els acompanyà precisament, i el senyor Viadiu tingué la gentilesa de voler sopar amb aquelles comissions, i aquest preu del sopar que es féu amb el senyor Viadiu i dels viatges que es feien acompanyats del senyor Viadiu, que és molt lògic i natural...

El Sr. VIADIU : Senyor Rovira i Roure, no vulgui baixar tan avall!

El Sr. ARNAU : Però què té a veure això amb l'Administració municipal?

El Sr. ROVIRA I ROURE : Senyor meu, és que ho he plantejat jo, o el senyor Viadiu?

El Sr. VIADIU : És fals, completament fals!

El Sr. ROVIRA I ROURE : Si ho ha plantejat el senyor Viadiu, bé li he de contestar.

El Sr. PRESIDENT : Ordre, senyors Diputats!

El Sr. ROVIRA I ROURE : Jo he de significar també que no és cert tot el que ha manifestat el senyor Viadiu en referència a la quantitat que es deixà en la caixa municipal en el moment en què l'anterior Ajuntament d'esquerra abandonava la Casa de la Ciutat de Solsona i s'hi possessionava...

El Sr. VIADIU : Està completament a la

figuera, perquè a Solsona no hi ha hagut mai Ajuntament d'esquerra, fins ara.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Està en un error, senyor Viadiu. Vostè sap molt bé que amb anterioritat al 14 de gener del 1934, l'Ajuntament que hi havia tenia algunes concomitàncies amb la V. S.

El Sr. VIADIU : Però no era d'esquerra; era un Ajuntament amb una majoria republicana, però no era d'esquerra.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Com ara tampoc és de la Lliga, ni el que varen destituir les Vostres Senyories.

El Sr. CONSELLER de Governació : Aquell, era de Rovira i Roure!

El Sr. ROVIRA I ROURE : No és cert, senyor Conseller, i ja vaig dir que dissortadament no tenia l'honor de poder comptar amb Consellers municipals amb la filiació que els hi vol atribuir la V. S.

Hi ha hagut una més greu acusació en contra de l'Alcalde de Solsona, i encara que a mi no m'atanyeria defensar-lo pel fet d'haver-se assenyalat en el DIARI DE SESSIONS, sí que m'interessa significar que la quantitat que corresponia ingressar segons una comunicació del Comitè provincial regulador en el mercat del blat, coincidia amb la que s'ingressà en efecte. Però hi hagué algunes irregularitats en les guies del blat i aquestes irregularitats no eren pas imputables a l'Ajuntament, sinó que el que ocorregué és que es passà per la farinera del senyor Reig, en la qual hi treballà precisament el senyor Viadiu...

El Sr. VIADIU : Continua dient inexactituds, senyor Rovira i Roure!

El Sr. ROVIRA I ROURE : S'hi entrà clandestinament blat, i això portà com a conseqüència...

(*Alguns senyors Diputats interrompen l'orador.*)

El Sr. PRESIDENT : Senyors Diputats, abstinguin-se de certes interrupcions, que d'altra banda, molt sovint són provocades pels propis interpellats.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Jo puc significar els noms dels senyors Torradeflot, Boix, etcètera, etc., que efectuaren aquesta introducció indeguda de blat a la farinera on treballa la V. S.

El Sr. VIADIU : Continua dient inexactituds!

El Sr. ROVIRA I ROURE : ... i el que és innegable és que si hi ha algun rebut indegut, en serà responsable aquell que l'hagi firmat. I en conseqüència, si hi ha hagut alguna irregularitat comesa pel Secretari de l'Ajuntament, no hi ha dret, sota cap concepte, d'estendre aquesta responsabilitat en contra de l'Alcalde.

El Sr. CONSELLER de Governació : Això al Jutge!

El Sr. ROVIRA I ROURE : Jo podria encara parlar de tot allò dels trajos dels gegants i de tot allò de què ens parlava el senyor Viadiu.

El Sr. FABREGA : I de la llangonissa de la llengua? (*Rialles.*)

El Sr. ROVIRA I ROURE : I parlant de la llangonissa a què es refereix aquest senyor Diputat que m'ha interromput, en aquest moment no me'n recordava, perquè precisament ja he dit que

no he tingut temps de refrescar aquestes notes, i, per tant, he d'agrair a la V. S. aquest refrescament...

El Sr. VIADIU : Si arriba a portar notes !

El Sr. ROVIRA I ROURE : Respecte d'això va ocórrer el següent : aquestes cèlebres despeses respecte al senyor Viviano, que a mi ningú m'ha sabut contar aquell fantàstic afusellament a què s'ha referit el senyor Viadiu, però que en definitiva cap culpa hi ha tingut l'Ajuntament de Solsona, el que sí se m'ha dit és que aquestes despeses es produïren d'aquesta manera. Es presentà, en efecte, la força per a empresonar els que se sublevaren el 6 d'octubre a Solsona...

L'honorable Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT : Que són els que ara manen, que som nosaltres. No cal oblidar això !

El Sr. ROVIRA I ROURE : Jo no ho oblidó.

L'honorable Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT : És el sentit de reparació de totes aquestes qüestions ; ja en parlarem, si fa falta. Cal no fugir massa de l'ambient d'aquelles hores.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Jo no en fujo, senyor President de la Generalitat, i precisament en raó de l'ambient d'aquelles hores i de l'esperit que inspirà els nostres amics, faig recordança d'això. És personà allí la força que anava a detenir aquella pobra gent, que tots tenim que lamentar forçosament i hauria d'ésser un cor malvat si no ho hagués lamentat...

El Sr. VIADIU : Pobres, no ; nosaltres no en som de pobres !

El Sr. ROVIRA I ROURE : Doni-li el qualificatiu que vulgui, jo no ho dic en sentit de despreci, sinó d'elogi. Tot esperit equànim havia de lamentar que s'anés a empresonar a ningú, i això sentia precisament l'Alcalde de Solsona. El que ocorregué fou el següent : És presentà la força pública i digué que tenia que emportar-se'n aquella gent per a ingressar-la a l'«Uruguay», i fou aleshores que l'Alcalde de Solsona visità el Jutge, o el cap de la força — no sé concretament a qui dels dos — i li pregà que es demorés aquell trasllat, a l'objecte que poguessin acomiadar-se de les seves respectives famílies i que poguessin recollir les robes per a emportar-se-les a la presó que se'ls destinava.

El Sr. CONSELLER de Governació : Després d'haver-los denunciat !

El Sr. ROVIRA I ROURE : Senyor Espanya, això no és cert i ho sap prou bé la V. S.

El Sr. VIADIU : Sí que és cert, i celebrego que em doni motiu per a parlar-ne, senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Sap molt bé la V. S. que tot el que afectava a Solsona venia precisament d'unes actuacions que tingueren lloc a Barcelona, que no tenien res a veure amb Solsona, i precisament no se seguí l'actuació davant els Jutges a qui corresponia de les comarques de Solsona, sinó d'aquí a Barcelona, perquè era un derivatiu precisament del procediment que se seguia a Barcelona. Si hagués existit una denúncia, no s'hauria seguit el procediment aquí a Barcelona, sinó que s'hauria seguit el procediment pel Jutge corresponent a les comarques lleidatanes...

Un Sr. DIPUTAT : És que enviaven les denúncies a Barcelona.

El Sr. ROVIRA I ROURE : ... com passà a tots els altres pobles de les comarques lleidatanes. Si hi havia precisament la circumstància aquesta que tothom admirava i ningú comprenia que el procés de la gent de Solsona es tramités a Barcelona, era degut a aquesta circumstància que era un derivatiu del procediment que se seguia pel senyor Viviano a Barcelona.

El Sr. VIADIU : Quin derivatiu ? Era degut a què no es va trobar cap Jutge prou vil. Ja en parlarem.

El Sr. ROVIRA I ROURE : El fet és aquest : què es presentà la força allà, se li indicà que ajornés el trasllat d'aquells detinguts i, llavors, el cap de la força o el Jutge, no ho sé, digué : «A mi se m'ha donat aquesta ordre i com que, de quedar-se, es causarien unes despeses perquè sopés aquesta gent i la força, seria necessari que satisfessin aquestes despeses.» Si creuen les VV. SS. que l'Ajuntament de Solsona obrà indegudament en aquest cas, és que creuen que obren malament un Ajuntament que acorda aquestes despeses perquè puguin continuar unes hores a la localitat els detinguts i la força. Aquesta és l'explicació de les despeses a què es refereix la factura.

El Sr. FÀBREGA : Sí, perquè mengessin llançoniassa. (*Rialles.*)

El Sr. ROVIRA I ROURE : Entre altres coses. És prou llest la V. S. per a deduir el que significa tot això, senyor Diputat. Quan jo he donat aquesta explicació, jo crec que prou bé la V. S. pot comprendre com es desitjava que continuessin aquells detinguts unes hores a Solsona.

El Sr. CASADEMUNT : Sí, per a disfrutar-hi ; teniu raó.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Jo, amb veritable astorament, vaig sentir com el senyor Viadiu llegia tota una lletra dirigida al senyor Sala pel senyor Postils. Jo he llegit diferents vegades el DIARI DE SESSIONS i jo no veig delictes de cap mena comès pel senyor Sala, a qui se li va fer sofrir, no unes hores, sinó tot un dia de comunicació, pel greu delictes de tenir llicència d'ús d'arma i no tenir arma, acusant-lo pel delictes de tenència il·lícita d'arma. Però el que sí m'interessa significar és que aquesta carta solament pot haver anat a mans del senyor Viadiu per dos conductes : o perquè el carter l'obrí o perquè el Jutge l'hi ha mostrat ; perquè la carta ha estat, diu el senyor Viadiu, trobada al domicili del senyor Sala i lliurada aleshores, en virtut de l'atestat que s'aixecà, al senyor Jutge d'Instrucció de Solsona. Doncs llavors, o hi ha un delictes de violació de correspondència o un delictes de violació de secret de sumari.

El Sr. VIADIU : Ja estic llest !

El Sr. ROVIRA I ROURE : La V. S. no està llest perquè disfruta de la immunitat parlamentària. No m'he de referir a això, però al que sí m'he de referir és a què quan el senyor Viadiu ha tingut la facilitat aquesta d'obtenir la còpia de la carta en qüestió, de la mateixa manera que el senyor Magre podia referir-se aquí al que deia un escrit meu presentat al Jutjat de Cervera, significa que hi ha violació del secret sumarial ; és in-

dubtable que és la demostració més evident de les concommitàncies que hi haurien entre aquests senyors Diputats i el Jutge en qüestió, perquè altrament no haurien pogut conèixer la lletra, mot per mot, com la llegia el senyor Viadiu, ni podien conèixer el contingut de l'escrit que, com a lletrat, havia presentat aquest Diputat al Jutjat de Cervera.

El Sr. ARMENDARES : Però la lletra existeix, no ?

El Sr. FRONJOSÀ : I molt sucosa, per cert.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Sí, però no conté delictes de cap mena. El senyor Magre, com deia abans, ha conegut el contingut d'aquest escrit que havia de permanèixer secret, pel fet d'estar en el sumari, però ens ha donat una explicació de com ha pogut conèixer-ho.

El Sr. CONSELLER de Governació : Li va donar el passant de la V. S.

El Sr. ROVIRA I ROURE : No és cert ; no té dret la V. S. a injuriar d'aquesta manera el meu passant.

El cert és que, inclús volent rebatre el contingut d'aquell escrit i unes argumentacions fetes en el Parlament per aquest Diputat, ens ha mostrat l'esperit que inspira a les VV. SS. respecte el criteri interpretatiu de l'Autonomia municipal. Sostenia aquest Diputat que era principi reconegut des de la publicació de l'Estatut del 1924 el principi de què els Jutges municipals no poden tramitar cap mena de sumari en contra dels Ajuntaments i dels Alcaldes, i que els Jutges d'Instrucció no poden per cap concepte dictar autos de processament en contra dels Alcaldes ni dels Ajuntaments. I a això no m'ha contestat el senyor Conseller de Governació, i ha fet bé, perquè aleshores hauria de mantenir un criteri...

El Sr. CONSELLER de Governació : Ja en parlarem. La V. S. parla de coses que no existeixen en la legalitat.

El Sr. ROVIRA I ROURE : ...un criteri com l'ha mantingut el senyor Magre.

Jo he de seguir mantenint que el Reglament de procediments en matèria municipal fou declarat tot ell en vigència i que, en conseqüència, els seus preceptes tenen una plena virtualitat en l'actualitat, però, encara que així no fos, jo deia i insistia que l'Estatut de Catalunya diu que els Ajuntaments de Catalunya no poden gaudir de menys autonomia municipal que la que tinguin els Ajuntaments de la resta d'Espanya.

El Sr. ARNAU : És un sarcasme que parli així !

El Sr. ROVIRA I ROURE : I suposo que la V. S. n'és partidari.

El Sr. ARNAU : Sóc partidari en absolut de l'autonomia municipal, i em puc aixecar amb tota dignitat per a defensar-la, cosa que la V. S. no pot fer.

El Sr. VALLÉS I PUJALS (*dirigint-se al senyor Arnau*) : Erem dos només els que defensàvem l'autonomia municipal : la V. S. i jo. I ara m'he quedat només que jo ! (*Rumors en la Majoria.*)

El Sr. ARNAU : Si ho desitja, l'emplaço a què qualsevol dia, aquí en el Parlament, pugui demostrar-li. (*Segueixen els rumors.*)

El Sr. PRESIDENT : Prego els senyors Diputats que no dialoguin. Continui el senyor Rovira i Roure.

El Sr. GALÉS : Però té autoritat o no per a parlar-ne ?

El Sr. PRESIDENT : Com a Diputat, pot parlar. L'autoritat política pot discutir-se, perquè la conducta política és discutible.

El Sr. ROVIRA I ROURE : L'Estatut de Catalunya diu terminantment que els Ajuntaments de Catalunya no poden tenir una autonomia inferior als de la resta d'Espanya.

El Sr. CONSELLER de Governació : Què més voldrien els altres Ajuntaments que tenir la que tenen els de Catalunya !

El Sr. ROVIRA I ROURE : Però jo afegeixo que, a més, la Constitució i l'Estatut afirmen també que en matèria processal i en matèria d'organització dels Tribunals la competència correspon a l'Estat central, i si avui existeix una llei votada per les Corts espanyoles en virtut de la qual es diu terminantment que no poden els Jutges municipals intervenir en procediments en contra dels Alcaldes i Ajuntaments, que els Jutges d'Instrucció no poden dictar autos de processament, sinó que els autos de processament únicament poden dictar-los les Audiències provincials, és indubtable que no fer-ho a Catalunya és declarar que els Ajuntaments de Catalunya gaudeixen d'una menor autonomia, perquè això és una garantia que es dona als Alcaldes i als Ajuntaments perquè l'autoritat municipal no pugui ésser atacada ni pels Jutges municipals ni pels Jutges d'Instrucció. I si existeix un precepte dictat per les Corts espanyoles en virtut del qual s'assenyalen aquestes autoritats judicials per a resoldre aquestes matèries, encara que no existís el precepte de l'Estatut de Catalunya segons el qual no pot ésser l'autonomia dels nostres Municipis inferior a l'autonomia dels altres Ajuntaments, encara que haguéssim de sostenir que no podia processar el Jutge d'Instrucció de Solsona ni podia tramitar diligències el Jutge municipal de Solsona ni el de Cervera en virtut d'aquesta llei dictada pel Parlament espanyol.

El Sr. GALÉS : Això és una interpellació al Conseller de Justícia, no al de Governació. (*Diversos senyors Diputats interrompen alhora.*)

El Sr. ROVIRA I ROURE : Vaig a explicar-me immediatament.

El Sr. PRESIDENT : Però, senyors Diputats, és més propi escoltar el contraopinant i després replicar ; altrament les VV. SS. exciten l'interpellant i el diàleg s'allargarà.

El Sr. FRONJOSÀ : Porta carbó per a un viatge molt llarg !

El Sr. PRESIDENT : Aquestes revisions polítiques sempre estan plenes d'ensenyances i d'experiències per als respectius partits. (*Rialles.*)

El Sr. ROVIRA I ROURE : El senyor Magre va voler, a més, referir-se a una calumniosa insídia llançada per un periòdic del partit de les VV. SS. (*dirigint-se a la Majoria*) a Lleida, contra aquest Diputat.

El Sr. FRONJOSA : No parli d'insídies dels periòdics, perquè els de les VV. SS. en publiquen moltes.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Jo el que afirmo respecte d'aquesta qüestió és que vaig requerir l'Alcalde de Lleida perquè reconegués la realitat d'aquest fet, perquè en aquest cas l'Alcalde de Lleida n'hauria estat responsable, responsabilitat que no pot tenir un Diputat, i l'Alcalde de Lleida s'ho ha callat i l'única cosa que s'ha demostrat en aquest cas, i això encara que no vingui a lloc vull dir-ho perquè consti al DIARI DE SESSIONS : l'únic que ha passat és que l'Ajuntament de Lleida practica unes liquidacions, que quan es tracta de mi són en una determinada forma, i quan s'ha tractat d'un altre advocat de Lleida, afiliat a l'Esquerra, han estat fetes d'una altra manera. Se m'ha practicat una liquidació de plus-vàlua per un valor de 4,500 ptes., i que d'aquestes 4,500 pessetes...

El Sr. CONSELLER de Governació : Què té que veure tot això amb la interpellació?

El Sr. ROVIRA I ROURE : Vaig demostrar que 3,500 ptes. havien de pagar-les uns individus afiliats a l'Esquerra, i, immediatament de demostrat això, les 3,500 ptes. es varen reduir a 217, i jo si hagués hagut de pagar, havia d'abonar 3,500 ptes. ; quan han hagut de pagar senyors de l'Esquerra, les 3,500 ptes. s'han reduït a 217.

El Sr. VIADIU : I de l'aigua, que no en parla, ara?

El Sr. ROVIRA I ROURE : Això és el que li he dit, referint-me a l'aigua, que a Lleida s'ha seguit el criteri distint segons es tractés d'aquest advocat, perquè com a advocat sóc ciutadà de Lleida, o d'un advocat de l'Esquerra, i si vol li aclariré més, però jo no ho volia fer precisament per no fer massa llarga la interpellació. Jo diré al senyor Viadiu que a Lleida les Ordenances diuen clarament que es paga exactament igual per un pis com per dos, com per tres... (*Rumors en la Majoria i en la Minoria Socialista.*)

El Sr. PRESIDENT : Senyor Rovira i Roure, no entri en detalls d'economia municipal, que ja hem quedat que l'autonomia municipal existeix. Segueixi la interpellació.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Em permet, senyor President? S'ha llençat contra mi una acusació que obra al DIARI DE SESSIONS. Jo l'havia contestat, crec, prou concretament amb les paraules que havia pronunciat, però el senyor Viadiu insisteix en què doni unes explicacions, i les vull donar.

El Sr. PRESIDENT : La V. S. ja ha rectificat els fets i segurament haurà convençut la Cambra.

El Sr. ROVIRA I ROURE : El que dic, és que no solament no he estafat les 6 ptes. que es pretén que jo he estafat a l'Ajuntament de Lleida, sinó que el que ha passat és que a mi se'm vol fer pagar més que a uns senyors d'Esquerra. (*Rumors ; el senyor Viadiu es dirigeix a l'interpellant, però, en mig dels rumors, no es perceben les seves paraules.*)

El Sr. PRESIDENT : Senyor Viadiu, ja tindrà ocasió, en la seva intervenció, de replicar les paraules del senyor Rovira i Roure. Segueixi la V. S., senyor Rovira i Roure, cenyint-se als fets concrets de la rectificació. Altrament, aniríem a fer aquí una revisió de la política municipal, que

només podria ésser interessant pels Municipis de Lleida.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Comprendrà el senyor President, que jo no ho he suscitat, però jo, que he requerit — per no portar-ho al Parlament — l'Alcalde de Lleida perquè reconegués el fet i no l'ha volgut reconèixer, em crec en la necessitat que, almenys, consti aquí, perquè si hagués reconegut la insídia que contra mi es va llençar, jo aleshores hauria procedit contra l'Alcalde però com que ell ha callat respecte d'aquest extrem i se n'ha anat a uns altres extrems que tampoc han quedat contestats en replicar-li jo, d'aquí que m'interessés que constessin en acta aquestes declaracions fetes per mi.

Jo insistiré únicament respecte dels Ajuntaments de Tàrraga i Cervera, que ara ja conec també l'auto de processament de l'Ajuntament de Cervera, i en cap dels dos no trobo, absolutament, comissió de delictes de cap mena, però insisteixo fent una denúncia a la V. S., que ja vaig fer en moment oportú. Si el que s'imputa a Cervera i Tàrraga, és delictes, jo des d'aquest moment acuso tots els Ajuntaments de Catalunya, començant per l'Ajuntament de Barcelona. (*Rumors.*)

El Sr. VIADIU : Solsona queda descartada, doncs, no?

El Sr. ROVIRA I ROURE : Jo he reconegut des del primer moment, senyor Viadiu, que si a Solsona fos cert que hi hagués hagut algú que s'hagués quedat alguna quantitat, això seria delictiu, però li he contestat també que, segons tinc entès, aquestes quantitats no han estat extretes com deia la V. S. Amb tot i això, a mi no m'atany el que jo dic i sostinc no és que no s'hagin de perseguir delictes, el que he afirmat des del primer moment i el que ha motivat la meua interpellació és l'actuació seguida pel senyor Conseller de Governació i pels senyors Comissaris delegats de les Conselleries, almenys la de Lleida. Jo estimo que no és lícit el següent : que pel Comissari de la Generalitat a Lleida, es cridi al seu despatx als Ajuntaments i els digui : «O presenteu immediatament la dimissió o se us enviarà una inspecció, que ja sabeu que sempre porta com a conseqüència la possibilitat de trobar alguna cosa, se us processarà i se us nomenaran substituïts.» Això no és lícit senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació : Jo no tinc coneixement de cap cas d'aquests.

El Sr. VIADIU : Ni ell proves.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Quan vulgui la V. S. Això poden dir-ho els Ajuntaments de Torrebesses, de Juneda, de l'Espluga Calba, etc.

El Sr. CONSELLER de Governació : Ja en parlarem de l'Alcalde de Torrebesses.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Que el pensa destituir la V. S.? Quin dubte hi ha! (*Rumors.*)

El Sr. CONSELLER de Governació : Jo no li he de dir el que penso fer.

El Sr. ROVIRA I ROURE : El cas és que el Comissari de l'Ajuntament de Lleida ha anat cridant aquests Ajuntaments, per a dir-los : «Si no dimitiu, se us fan aquests expedients». Sí ; ja sabem que aquests són els procediments de la V. S., senyor Conseller de Governació! (*Ru-*

mors. Diversos senyors Diputats interrompen alhora. La Presidència imposa l'ordre.)

El Sr. CONSELLER de Governació: Recordi l'escrit que la V. S. va redactar l'any 1934 a l'Alcalde de Torrebesses. Un escrit irrespectuós per a totes les autoritats. La V. S. ve a fer de conservador i resulta que no fa més que emparar tots els rebels del principi d'autoritat. (*Rumors.*)

El Sr. FRONJOSA: És un perfecte anarquista.

El Sr. ROVIRA I ROURE: No recordo quin escrit és el que diu que vaig redactar a l'Alcalde de Torrebesses; si me'l porta jo l'examinaré. Estic desitjós que me'l porti, l'examinarem i jo diré sincerament si l'he escrit o no. Cas que l'hagi escrit jo, escatirem la V. S. i jo si hi ha el més petit mot que pugui representar quelcom censurable. Jo no recordo en aquest moment a quin escrit pot referir-se la V. S.

El que no és lògic, senyor Conseller de Governació, el que no és admissible, és que quan se li diu: «La V. S. està realitzant aquests actes», per tota sortida contesti: «Les VV. SS. els varen fer pitjors.» Jo no vull entrar a escatir si els vàrem fer millors o pitjors. Jo, en un altre moment oportú, vaig explicar senzillament per què vaig acceptar l'Alcaldia de Lleida, perquè entenia que era molt més lògic que anéssim allí, que anéssim a ocupar càrrecs de Consellers i d'Alcalde, que no que continués l'Ajuntament de Lleida a l'arbitri d'una sola persona que porta un uniforme militar, que, amb tot i poder-hi posar el màxim zel i poder-hi posar la màxima bona fe, nosaltres entenem que era de desitjar que aquella actuació unipersonal en aquella forma cessés d'una vegada.

El Sr. FRONJOSA: Ja ho sabem, us vàreu sacrificar; sempre ho dieu!

El Sr. ROVIRA I ROURE: Jo no he parlat de sacrificis.

El Sr. FRONJOSA: Oh! És que tampoc ens ho creuríem!

El Sr. ROVIRA I ROURE: Senyor Conseller de Governació, el que la V. S. ha de contestar concretament, és el que jo deia: ¿És lícit, és lícit, dic, que en període electoral es puguin enviar inspeccions als Ajuntaments? Que digui el seu criteri el Govern de la Generalitat de Catalunya i constarà en el DIARI DE SESSIONS si en efecte admet aquesta intromissió que ataca en absolut l'autonomia municipal i, a més, porta com a conseqüència la comissió d'un delictes electoral, perquè d'aquesta manera nosaltres sabrem en el successiu si hi ha hagut el reconeixement explícit per part del Govern de la Generalitat que no mereix respecte ni la Llei Municipal catalana ni la Llei Electoral. El que m'ha de contestar la V. S. és al que diu l'art. 260 de l'Estatut Municipal, en el sentit de què es faculti la V. S. per a destituir Ajuntaments, com en el cas d'Alcanar.

El Sr. CONSELLER de Governació: Destituir, no. Suspendre.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Doncs suspendre Ajuntaments, com en aquest cas, i respecte a altres Ajuntaments, com el de Cervera, ordenar que es destitueixin determinats funcionaris. Perquè l'art. 260 de l'Estatut Municipal, l'únic que autoritza a la V. S., és que s'envii al Fiscal de

la jurisdicció contenciosa l'expedient corresponent per a fer la demanda; com que té advocats, la Generalitat podia enviar-lo a l'advocat de la Generalitat perquè entaulés la corresponent demanda. Però el que no és lícit és que infringim precisament aquest mateix article a què la V. S. apella, que la V. S. es fiqui precisament en la vida municipal cometent el que en definitiva és una il·legalitat per tots els conceptes.

El que he preguntat a la V. S. és si és lícit que constantment la V. S. estigui en comunicació amb els Jutges municipals per a saber el moment en què es dicten autos de processament... (*Rumors.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: Això és absolutament inexacte. És inexacte.

El Sr. ROVIRA I ROURE: ...fins el moment que el mateix dia en què es dicta l'auto de processament, i amb la mateixa data d'aquell mateix dia que eren processats els respectius Ajuntaments, es trien arbitràriament per a aquests Ajuntaments homes, treient els que ostentaven legítimament el càrrec. El que pregunto i insisteixo és si és lícit que mentre la V. S. està amb aquesta concomitància, en canvi els Jutges municipals en actuació de Jutges d'Instrucció, puguin realitzar atropells de tal naturalesa. Tot això és el que la V. S. voldria que em contestés, senyor Conseller de Governació, perquè coneguéssim d'una vegada quin és el criteri del Govern de la Generalitat, i si, en efecte, aquest criteri de la V. S. es ratifica sabrem que mentre la V. S. estigui a la Conselleria de Governació se seguiran cometent aquests atropells...

El Sr. CONSELLER de Governació: El que en diu la V. S. atropellaments? Però jo he de declarar que no consentiré cap atropellament de cap mena. (*Rumors d'aprovació en la Majoria.*)

El Sr. ROVIRA I ROURE: ...i se seguiran infringint la Constitució, l'Estatut Interior, l'Estatut Exterior, la Llei Electoral, la Llei Municipal i l'Estatut del 1924.

El mateix Conseller de Governació afirmava que ell no podia tenir intervenció en les actuacions dels Jutjats Municipals, i aquest és el reconeixement més explícit de què ha mancat a aquests deures. Si la V. S., segons propi reconeixement, no pot tenir aquesta intervenció ni l'ha tingut, prou es veu la infracció manifesta dels preceptes que hem exposat.

I, com sempre, ha sortit de boca del Conseller de Governació — que és de qui menys podia sortir — el nom d'Oden. Jo vaig donar les explicacions oportunes, i la V. S. és qui menys podia parlar com ho ha fet, perquè té la V. S. l'arxiu de la Conselleria i en ell consta tot el que hagi pogut passar en aquelles eleccions, en què era la V. S. candidat, com ho era el Diputat que us parla, i pot saber la V. S., degudament li consta, que jo, en el moment de l'escrutini estava en el poble de Lles, i la V. S., que sap on és Lles i sap on és Oden — suposo que la V. S. ho sap des del moment que és un dels més actius Diputats de la circumscripció —, sap també perfectament que per a anar de Lles a Oden hauria necessitat dos dies; en conseqüència, si jo estava el dia de l'escrutini a Lles, és ben clar que no vaig

poder estar aquell dia a Oden. I que jo estava a Lles ho demostra una protesta que vaig formular en el moment de l'escrutini. Per tant, senyor Conseller de Governació, hauria pogut procedir amb una forma més seriosa, tota vegada que té documentació que pot demostrar-li que és cert el que he manifestat.

Ja he dit e insistit, abans, que molts altres arguments hauria pogut portar i moltes altres coses podia haver contestat als senyors Viadiu, Magre i Espanya, però la represa insospitada de la interpellació, emparant-se amb la possibilitat que així sigui amb tot i que no es va atènyer degudament la V. S. al Reglament, no solament quant al fet d'iniciar-se la interpellació, sinó tampoc en l'aportació de dades indispensables, jo he de significar que l'únic que desitjo és que la V. S. em contesti concretament si vol o no continuar per aquest camí. Si vol continuar per aquest camí, almenys quedarà escrit en el DIARI DE SESSIONS que el Govern de la Generalitat, per boca del seu Conseller de Governació, s'ha pronunciat en contra de l'autonomia municipal. (*Forts rumors en la Majoria i en la Minoria Socialista.*)

El Sr. FRONJOSA : És tot un cas, això !

El Sr. ROVIRA I ROURE : Si, pel contrari, la V. S. vol rectificar, almenys veurem amb satisfacció que la V. S. vol reprendre un altre camí, i serà així com veurem respectades les lleis votades pel Parlament de Catalunya.

I ara sols em resta esperar que les dades que he demanat a la V. S. em siguin un dia o altre facilitades, per a promoure, si és necessari, una altra interpellació respecte a la vida municipal.

El Sr. VIADIU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Viadiu, per a rectificar.

El Sr. VIADIU : Senyors Diputats : Si jo sempre sóc breu, avui ho seré molt més, perquè tot el que vaig dir l'altre dia queda en peu, i sembla mentida que el senyor Rovira i Roure, amb vint-i-dos o vint-i-tres dies, no s'hagi pogut documentar per a rebutjar aquells *straperlos* que jo vaig exposar-li l'altre dia. De la mateixa manera que la V. S. ha fet aquestes notes, si hagués tingut una manera de defensar l'Ajuntament de Solsona, la V. S. l'hauria trobat i l'hauria portat aquí.

Li vaig a costestar punt per punt el que afecta l'Ajuntament de Solsona. El senyor Rovira i Roure té un gran interès en fer constar que l'ofici on es nomenava inspector per a l'Ajuntament de Solsona va ésser estès amb data 20 de febrer ; i la V. S. sap que juga a l'equivoc. El Comissari de Lleida va estendre el nomenament, però es va donar compte que estava en període electoral i ho va anul·lar...

El Sr. ROVIRA I ROURE : Que era el que jo havia dit.

El Sr. VIADIU : I quin delicté hi ha en això, senyor Rovira i Roure ?

El Sr. ROVIRA I ROURE : Demostra que en aquell moment s'iniciava la inspecció.

El Sr. VIADIU : Exacte. Tots sabem que s'estaven trucant uns llibres.

El Sr. ROVIRA I ROURE : La conseqüència és que es va cometre delicté de coacció.

El Sr. VIADIU : No. En donar-se compte que el dia 20 estàvem en període electoral, es va anul·lar l'ordre i es va fer un nou nomenament. Per tant, hi va haver una petita equivocació, que va ésser subsanada immediatament.

El Sr. FRONJOSA : Jo protesto contra aquest Comissari de Lleida, perquè en lloc d'una ordre el que havia de fer era agafar un garrot el dia 17. (*Rialles.*)

El Sr. VIADIU : I amb la mateixa habilitat juga el senyor Rovira i Roure amb allò del porxo de la casa Aguilar. A Solsona hi ha una casa que se'n diu cà l'Aguilar, però el porxo no estava format per la casa sola, sinó que el formen, més ben dit, el formaven, les dues cases. Per porxo de la casa Aguilar s'entenien les dues cases.

Diu també el senyor Rovira i Roure : « Sap prou bé el senyor Viadiu que el propietari de la casa Soler va cedir el doble del terreny... »

El Sr. ROVIRA I ROURE : Tres o quatre vegades aquell terreny.

El Sr. VIADIU : El senyor Soler tenia un solar i sabia que el dia que volgués edificar havia de retrocedir un nombre considerable de metres, que havien d'ésser destinats a via pública, i, per tant, d'una manera pràctica no va cedir res, perquè tant si enderrocava la casa com si no, havia de fer aquella cessió. El que hi ha és que va saber aprofitar-se del moment per a cedir el terreny i així aprofitar-se de l'altre ; per tant, l'*straperlo* continua igual.

Diu també la V. S. que hi ha alguns Consellers que veritablement han cobrat quantitats de l'Ajuntament de Solsona, i d'altres que no. Senyor Rovira i Roure, les dades que vaig llegir l'altre dia les vaig treure dels llibres de l'Ajuntament de Solsona, i allà pot comprovar-les la V. S.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Celebro que almenys la V. S. posi quelcom a la meua disposició, ja que no vol fer-ho el Conseller de Governació. (*Rialles i rumors.*)

El Sr. VIADIU : S'ha referit també el senyor Rovira i Roure a un sopar que em va donar una vegada l'Ajuntament de Solsona. És veritat, va venir una vegada una comissió a l'Ajuntament de Solsona a fer una gestió que no recordo en aquest moment d'una manera precisa...

El Sr. ROVIRA I ROURE : I jo no ho censuro.

El Sr. GALÉS : És ridícul tot això !

El Sr. VIADIU : ...que va venir a gestionar, i jo els vaig acompanyar a despit de tractar-se d'amics de la V. S. — tothom té equivocacions — ; però això era l'any 1933 i el 1934, i no té res que veure amb el que ara es discuteix.

No he entès molt bé el que ha volgut dir el senyor Rovira i Roure en referir-se a aquella farinera en què jo havia treballat. No parlaré gaire d'aquest assumpte, senyor Rovira i Roure, perquè és molt dur. Efectivament, jo, en tota la meua vida d'obrer, he treballat en una sola casa, però després del 6 d'octubre no he pogut treballar més.

El Sr. FRONJOSA : Això no té importància per a ells !

(*Entra l'honorable senyor Conseller d'Economia i Agricultura.*)

El Sr. VIADIU : I parlem del fantàstic afusellament que no vau veure ; qui el va veure va ésser aquell pobre amic nostre que s'hi va trobar. I parlem també d'aquella generositat de l'Ajuntament de Solsona, provant d'amansir un Jutge militar, per tal que deixés romandre uns moments més els nostres companys...

El Sr. ROVIRA I ROURE : Entre els quals hi havia l'actual Jutge municipal, que ha instruït les diligències.

El Sr. BRU : Per l'agraïment del tracte.

El Sr. VIADIU : Ara bé, senyor Rovira i Roure, Solsona és un dels pobles on el 6 d'octubre hi van passar menys coses. Hi havia un Ajuntament, on les dretes tenien el copo, i no va ésser destituït. Hi havia un Alcalde que es va adherir al moviment i que fins va posar al balcó la bandera estelada, però això no fou obstacle perquè el dia següent mirés la manera de fer empresonar els nostres. Sembla, i això són suposicions, naturalment, que a Lleida no es va trobar la persona, perquè les autoritats es van limitar a detenir un dels elements que més s'havien significat el 6 d'octubre. I quan la guàrdia civil no va obeir a les pressions dels amics de la V. S., es va processar el tinent de la guàrdia civil per negligència, i després vingué el Jutge Vibiano i aquest senyor va fer detencions en massa i amb el beneplàcit de l'Ajuntament de Solsona, i si es van gastar unes pessetes no fou pas per afavorir els nostres companys, sinó per la satisfacció que es tenia per haver aconseguit desfer-se d'una minoria que molestava a Solsona.

I no sé perquè la V. S., senyor Rovira i Roure, ha tornat a parlar d'aquella lletra, que realment res no té que veure amb aquest debat. Jo li explicaré, senyor Rovira i Roure, la forma amb què aquesta lletra va arribar a les meves mans. No recordo quin dia era que van venir aquí al Parlament uns elements de dreta de Solsona i van portar una còpia d'aquesta lletra, que la van ensenyar al senyor Rovira i Roure i al senyor Secanell per veure si contenia alguna cosa delictiva, i de la mateixa manera que el senyor Secanell i el senyor Rovira i Roure s'assabentaren del contingut de la lletra, me'n vaig assabentar jo.

Em sembla que he contestat tot el que feia referència a Solsona i degut a què el nostre company senyor Magre es troba malalt avui, li contestaré al senyor Rovira i Roure que no he arribat a entendre, malgrat haver-ho repetit dues vegades, tots els jocs de mans i tota aquella marra que ha fet per a defensar-se d'una acusació que va fer el senyor Magre i que queda en peu.

El Sr. ROVIRA I ROURE : És que m'ha tallat la paraula el senyor President, però si m'autoritza la Presidència ho explicaré a la V. S.

El Sr. PRESIDENT : Serà degut a insuficiència d'argumentació polèmica, senyor Rovira i Roure, i és molt convenient que tinguin en compte els senyors Diputats que la Presidència no ha de cobrir la insuficiència d'argumentació polèmica dels senyors Diputats. La Presidència no limita als senyors Diputats l'exposició dels seus comentaris. Segueixi la V. S.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Doncs jo espero que la Presidència em concedirà la paraula per a

explicar això, aquesta acusació que se'm fa que he estafat 6 ptes.

El Sr. FONTBERNAT : Jo les pago, senyor Rovira i Roure. (Rialles.)

El Sr. PRESIDENT : Això no s'ha dit, perquè aquesta Presidència no ho ha sentit ni ho hauria consentit.

El Sr. ROVIRA I ROURE : S'ha dit amb paraules encobertes, senyor President.

El Sr. VIADIU : No, s'ha dit molt clar.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Ja veu el senyor President com es diu que ho ha dit clar.

El Sr. PRESIDENT : Jo prego els senyors Diputats que mantinguin el to en el debat. Segueixi el senyor Viadiu parlant de la interpellació, però jo pregaria els senyors Diputats que tinguessin un xic de to en les discussions.

El Sr. VIADIU : Senyor President, ens trobem amb el *handicap* del senyor Rovira i Roure...

El Sr. ROVIRA I ROURE : No he entès bé el que vol dir amb això.

El Sr. VIADIU : El senyor Magre va dir aquí que, aprofitant el senyor Rovira i Roure el que es bastia un palauet a la rambla d'Aragó, de Lleida, va sol·licitar permís...

El Sr. ROVIRA : Ho veu, senyor President? M'he de defensar.

El Sr. PRESIDENT : Senyor Viadiu ; si en les seves paraules hi ha d'haver alguna acusació contra algun senyor Diputat, no ha de portar-la en un terreny que es pugui prestar a suspicàcies ; ja sap la V. S. que aleshores és una altra forma de sessió la que s'ha de celebrar. Jo prego que no continuï per aquest camí.

El Sr. VIADIU : Senyor President : És que el senyor Rovira i Roure ha tingut un interès marcadíssim en parlar de l'Alcalde de Lleida. Jo, si no m'hi hagués obligat el senyor Rovira i Roure, no hauria dit res de tot això ; però com que ell ha tingut interès en barrejar en aquesta interpellació la carta de Sala de Linya i l'Alcalde de Lleida...

El Sr. PRESIDENT : Senyor Rovira, el senyor Viadiu s'ha defensat d'acusacions que li ha fet la V. S., i això és perfectament lícit.

El Sr. VIADIU : Aleshores, senyor President, jo no tindrè res que dir ; això ho hauria dit el senyor Magre si no estigués malalt, i és una llàstima que aquesta perla, que és tan bonica, quedi inèdita.

El Sr. PRESIDENT : La Presidència no pot limitar el dret dels senyors Diputats a produir-se reglamentàriament ; ara, que la Presidència ha de vetllar sovint, com hi vetllen segurament gairebé sempre tots els senyors Diputats, pel prestigi de la Cambra, i si desdissin els debats de l'altura que han de tenir habitualment, no respondríem a l'exponent que som de la nostra pàtria i de la nostra sobirania.

El Sr. CONSELLER de Governació : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació : Breus paraules, senyors Diputats, per a rectificar.

El senyor Rovira i Roure ha començat la seva rectificació planyent-se que en aquest moment es

tornés a reproduir aquesta interpellació, i em feia culpable a mi i en feia culpable al senyor President, i semblava talment com si nosaltres ens haguéssim posat d'acord per a reprendre-la precisament aprofitant aquest moment que li semblava al senyor Rovira i Roure que no era l'adient per a continuar aquesta interpellació.

El Sr. ROVIRA I ROURE : No, senyor Conseller.

El Sr. CONSELLER de Governació : I saben els senyors Diputats que aquesta interpellació estava en l'ordre del dia, i que jo he vingut aquí molts dies, i que he vingut, precisament, sense poder venir, perquè tenia altra feina a la Conselleria, per a veure si jo podia intervenir en aquesta interpellació. I el dia que el senyor Rovira i Roure havia vingut per a escoltar la meua rectificació, com sap el senyor Rovira i Roure, jo li vaig demanar que ajornéssim aquest debat per a un altre dia, perquè era un dia de vaga a Barcelona i jo tenia les meves obligacions a la Conselleria ; i per això li vaig demanar si li semblava bé que ho deixéssim per a un altre dia.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Per a satisfacció de la V. S. he de dir que aquell dia ho acordàrem així, però després hem passat molts dies...

El Sr. CONSELLER de Governació : I si no s'ha continuat aquesta interpellació és perquè no ha estat possible fer-ho abans, darrerament perquè hi havia els Pressupostos. No sembla sinó que el cas de Solsona sigui un cas d'aquells tan extraordinaris que tota la vida de Catalunya depengui de Solsona ; sembla que només estiguem en aquest Parlament per a parlar dels amics del senyor Rovira i Roure, d'aquells famosos amics del senyor Rovira i Roure que ja heu vist quins són, i que, a més, segons deia el senyor Viadiu, ni són de la Lliga, que són amistats particulars, cacies que sostenen una política determinada, que juguen a la política com si això fos un joc d'etzar o un joc de conveniències.

El Sr. RUIZ I PONSETÍ : És absència d'opinió.

El Sr. CONSELLER de Governació : Em feia retret a mi també de què no se li havien enviat unes dades que havia sol·licitat en relació a l'Ajuntament de Solsona, i jo he de dir al senyor Rovira i Roure que tinc donades ordres perquè aquestes dades se li enviïn, que se li enviï tot allò que demana, que se li enviïn, si vol, tots els expedients que hi ha a Governació ; tot el que hi ha a la Conselleria de Governació ho pot tenir, ho tindrà la V. S. Perquè la V. S. té únicament l'esperit inquisitorial de fiscalització, però no precisament en una visió gran de les coses, sinó en una visió petita, d'anar cercant tot el més petit que hi pugui haver en la vida administrativa d'un país. Però no som aquí per a dedicar-nos solament a satisfer les ànsies de la V. S. en coses de misèria, en coses petites. (*Rumors d'aprovació en la Majoria.*)

El senyor Rovira i Roure parla molt del principi d'autoritat i resulta que ell és un rebel i defensa la rebellia. Ell defensa el que s'amaguin uns llibres de l'Ajuntament de Solsona quan s'hi va anar a fer una inspecció. És que això obeeix a la seva idea del principi d'autoritat? Aleshores ell haurà de tenir-ne una idea especial. Ell elogia els

rebels de l'Ajuntament d'Alcanar, perquè havent enviat un telegrama completament irrespectuós a la Conselleria de Governació, i desobeint reiteradament des de l'any 1934 unes ordres que s'havien donat en virtut d'una resolució de reposició d'uns empleats municipals que ha tingut suspesos l'Ajuntament d'Alcanar des de l'any 1934 fins pocs dies després de les eleccions del 19 de febrer, i que aprofitant un moment en què li semblava que ja dormia tot el Govern i tota la gent, va tornar una altra vegada a reincidir en la mateixa destitució de funcionaris. I perquè jo li vaig dir a l'Ajuntament que tingués en compte que hi havia una resolució, que es tractava de funcionaris municipals que tenien uns drets adquirits i que no se'ls podia treure sense expedient, l'Ajuntament va contestar amb un telegrama irrespectuós i jo em vaig veure obligat a destituir-lo perquè jo vull defensar per damunt de tot el principi d'autoritat. Així fou com em vaig veure obligat a suspendre aquell Ajuntament, com ho faré sempre que gent d'aquesta naturalesa, que a més són enemics de la República, es produeixi d'aquesta manera. Ja ho sap la V. S. : Jo estic aquí per a defensar l'ordre públic i la República, i procediré com he fet ara, sempre que un Ajuntament procedeixi com va procedir el d'Alcanar.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Així ja sabem que la V. S. no està disposat a respectar l'autonomia municipal !

El Sr. CONSELLER de Governació : M'estranya que el senyor Rovira i Roure digui això, perquè quan ell va entrar a l'Alcaldia de Lleida el primer que va fer fou destituir uns funcionaris que feia quinze anys que hi prestaven els seus serveis, i que ha estat precis que vingués el 19 de febrer per a tornar-los a reposar.

El Sr. FRONJOSA : És vergonyós l'espectacle que esteu donant, senyor Rovira i Roure ! (*Rumors.*)

El Sr. CONSELLER de Governació : El senyor Rovira i Roure s'encarava amb aquest Conseller i li deia que s'havia practicat la inspecció de Solsona i les dels altres Ajuntaments, en període electoral, i, per tant, que havia comès un delicte. Ja es va discutir l'altre dia. El funcionari de la Conselleria de Lleida que es va presentar a Solsona s'hi presentà el dia següent d'haver acabat el període electoral. Per consegüent, tot aquest expedient s'ha tramitat fora del període electoral.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Que es porti, doncs, aquest expedient aquí, a la Cambra, i ho veurem això.

El Sr. CONSELLER de Governació : Quan la V. S. vulgui. Li portarem aquest expedient i tots els expedients que vulgui. Si volguéssim atendre totes les demandes que la V. S. fa, hauríem de viure només per la V. S., hauríem de deixar totes les activitats ministerials només que per a satisfer necessitats d'aquesta naturalesa, senyor Rovira.

El Sr. FRONJOSA : Que no veu que és una cosa tèrbola i repugnant ?

El Sr. CONSELLER de Governació : Les inspeccions de Cervera i de Tàrraga s'iniciaren abans d'entrar en període electoral, i es terminaren després del període electoral, i en tots els dies que

durà aquest període, aquesta Conselleria no hi tingué intervenció de cap classe, i, per consegüent, quedà paralitzada la incoació d'aquell expedient. Per tant, inclús tenint en compte el principi del senyor Rovira i Roure sobre que no es poden fer inspeccions d'aquesta naturalesa — que, a més, dintre de la Llei electoral no està ben expressat que no es puguin fer, que és un cas dubtós —, inclús admetent això, no té res a veure el que ha parlat de període electoral.

S'ha referit després als Jutges parlant de les concomitàncies meves amb els Jutges. Si jo ja li vaig dir que no sabia qui era el Jutge de Cervera ni el de Tàrraga! Us asseguro, senyors Diputats, que no sabia qui eren, fins l'altre dia no vaig conèixer el Jutge de Cervera, us ho asseguro sota paraula d'honor. El de Solsona sí que el coneixia, perquè havia anat a Solsona a fer eleccions el 16 de febrer i, pel que es veu, és un cafeter a la casa del qual jo havia anat.

Comunicacions amb els Jutges municipals, ni una, senyors Diputats! Me'n guardaré prou! ¿Què tinc que veure amb la vida de la justícia a Catalunya, si no és funció meva? No en tinc cap de comunicació amb els Jutges. Es veu que el senyor Rovira i Roure està molt acostumat a aquestes coses i es creu que tots són iguals que ell. Parla dels processaments; però si hi ha un Jutge que no és municipal a Solsona i manté el processament, jo m'alegraré molt que no passi res, i que el Jutge aixequi el processament d'aquests Regidors i de l'Alcalde. Què hi tinc que veure amb tot això! La meua intervenció, senyors Diputats, fou la d'enviar un inspector sense intervenir per a res en aquesta inspecció, la de rebre l'informe de l'inspector i traslladar-lo al Jutjat; ja veieu si és una cosa senzilla! Jo n'he ordenat moltes d'inspeccions i rebut molts informes i he arranjat moltes coses de caràcter municipal per a procurar endagar la vida municipal de Catalunya i crec que podem estar orgullosos que no hagi passat res i que hagi pogut continuar la gent dintre de la més absoluta normalitat. I jo em felicito que en virtut d'aquestes inspeccions hàgim pogut evitar aquests estats d'excitació molt grans que hem vist que es produïen en molts altres pobles. Quan em vénen a demanar destitucions en massa d'Ajuntaments que havien fet denúncies greus contra la pobre gent, que havien perseguit i fet empresonar i fer-los sofrir molts perjudicis inclús en els seus interessos, jo reconeixia que en el fons tenien molta raó, però al mateix temps, respectuós amb el principi d'autonomia municipal, cercava una solució i la trobava amb algun inspector que anava als pobles a posar la pau. I la prova és que en tota la circumscripció de Barcelona i en tota la circumscripció de Tarragona, no hi ha hagut cap destitució, i només n'hi ha hagut a Lleida precisament per la resistència i per la vostra insensibilitat política que està hermèticament tancada a tot esperit de reparació.

I parlava el senyor Rovira i Roure de si a Catalunya poden o no poden els Jutges municipals en funcions de Jutges d'Instrucció, o els Jutges d'Instrucció, intervenir en aquests casos. Què tinc que veure jo amb aquestes coses, si no tinc cap funció en aquesta matèria! Jo em limitava a

trametre als Jutges els informes dels inspectors quan creia que en Ajuntaments de certa importància s'havien comès irregularitats. Perquè en els pobles petits, amb Secretaris mal pagats, no en feia cas, i deia als delegats: «Procureu arranjarlo, si és que no hi veieu mala intenció.» Ara, en Ajuntaments grans com Solsona, Tàrraga i Cervera, que tenen Pressupostos de certa importància i Secretaris ben pagats i funcionaris; quan veia que d'aquests expedients en sortien certes responsabilitats de determinada classe, aleshores jo, per la dignitat mateixa de la vida administrativa municipal, tenia l'obligació de traslladar-los al Jutge perquè veiés si hi havia hagut delictes. Aquesta és la diferència entre els Ajuntaments grans i els petits, i per això varen anar els informes al Jutjat. Què tinc que veure jo si els Jutjats ho han fet d'aquesta manera o d'una altra! Jo crec que han complert la llei, que a Catalunya no regeix la Llei Municipal espanyola, sinó la Llei Municipal catalana, i a més la Llei Orgànica del Poder Judicial i la Llei d'Enjudiciament Civil, que aquesta llei a què es referia no té més que un caràcter de precepte reglamentari i que per virtut d'una llei de la República no té valor.

El Sr. FRONJOSA: Aquest home, si no se'l treu d'aquí és una vergonya!

(El senyor Rovira i Roure pronuncia unes paraules que no arriben a la taula dels taquígrafs i que provoquen protestes en la Cambra.)

El Sr. PRESIDENT: Senyor Rovira i Roure: Abusa la V. S. sovint de la condescendència de la Presidència.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Jo, senyor President... (Rumors.)

El Sr. DURAN I VENTOSA: Però si tot-hom està en contra d'ell!

El Sr. PRESIDENT: Senyor Duran i Ventosa: No ignora la V. S. que la Presidència empara tots els senyors Diputats. No es pot queixar la V. S., senyor Rovira i Roure...

El Sr. ROVIRA I ROURE: Si em permet unes paraules, senyor President...

El Sr. PRESIDENT: No, senyor Rovira i Roure, no hi ha diàleg en aquest cas. Segueixi el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo dic què tinc que veure jo si una vegada enviat l'informe que acaba la meua missió i la meua responsabilitat davant del Parlament, davant de l'opinió i davant de la llei; què tinc que veure si els Jutges que ho han fet així d'una manera o d'una altra. A més, que en aquest cas els Jutges no necessiten que se'ls defensi: han complert amb el seu deure. Precisament, l'altre dia quan el senyor Magre llegia unes notes que se li havien donat sobre aquesta matèria, demostrava abastament, suficientment, que els Jutges havien complert amb el seu deure, amb la seva missió, perquè el procediment a seguir a Catalunya és aquell. ¿Per què barrejar l'autonomia amb el procediment d'Enjudiciament? Quan vingui la part que manca de la Llei Municipal en què es parla d'això, aleshores adoptarem el procediment que es tingui per convenient, i ara per ara ens hem d'atènyer a les lleis fonamentals que regeixen a Catalunya. I les lleis que regeixen a Catalunya són les que marquen

procediment iniciat i seguit en aquest Jutjat a què es refereix la V. S. I jo precisament, el dia en què el senyor Rovira i Roure va iniciar la seva interpellació, jo venia molt satisfet aquí, perquè em deia: Potser no s'ha vist mai que després d'un període prerevolucionari, després d'unes eleccions revolucionàries com aquestes, potser no s'ha vist mai que pugui presentar-se un Conseller de Governació sense un Ajuntament suspès. Si era el meu orgull! Aquesta és la meva glòria, la meva satisfacció; jo sé el que m'ha costat poder arribar a aquest moment; perquè l'Ajuntament de Solsona no havia estat suspès per mi, havia estat suspès pel Jutjat. Només n'hi ha un sol a Catalunya d'Ajuntament suspès per mi, que és el d'Alcanar, i ho tornaré a fer per a defensar el principi d'autoritat. Jo que venia aquí satisfet i content, em trobo amb què el senyor Rovira i Roure suposa que aquí no faig més que fer i desfer, amb els Ajuntaments, intervenir constantment en la vida municipal, atacar l'autonomia municipal; suposa que jo sóc una espècie de fera, un delinqüent, perquè cinquanta mil vegades m'ho va dir. Tinc la consciència ben tranquil·la i en el compliment del meu deure no m'aturarà la V. S. Estic aquí amb el sentit que el poble va donar a la política en les eleccions del 19 de febrer, com el senyor President li ha indicat. Jo compliré sempre amb el meu deure per a defensar sempre la República i aquelles aspiracions de reparació que sent el poble que va votar la candidatura del Front Popular el dia 19 de febrer.

I poques paraules més; únicament per a recollir aquelles últimes afirmacions del senyor Rovira i Roure de l'acta d'Oden de la V. S. Jo no l'he acusat, senyor Rovira i Roure, que la V. S. cometés una falsedat amb l'acta d'Oden. Jo he dit que pesava sobre la V. S. una responsabilitat com la de l'acta d'Oden, que a aquest Parlament, que era la primera vegada que funcionava a Catalunya, després de conquistada l'autonomia pel nostre poble, va venir-hi una acta com la d'Oden que va motivar el nomenament d'una comissió parlamentària que hagué de traslladar-se a Oden perquè això constituïa una vergonya electoral. I li deia que aquesta responsabilitat, la responsabilitat de caràcter moral que pesava sobre la V. S., perquè el beneficiat era la V. S., en perjudici dels altres companys de candidatura, feia que no tingués autoritat per a venir a parlar aquí de correcció en matèria electoral, pel simple fet d'haver-se realitzat unes inspeccions, volent-se referir a les eleccions de Compromissaris per a la votació del President de la República, quan sap la V. S. que aquelles eleccions, en definitiva, no foren una lluita de front a front, dels dos partits que en definitiva eren els dos únics que hi havia, la Lliga i l'Esquerra, sinó que els partits es limitaren únicament a complir amb el seu deure de votar, respectant més o menys el que ja sabien que era la voluntat popular.

Això és el que jo he dit a la V. S. De manera que em guardaré prou d'acusar-lo com ha fet la V. S.; el que jo deia és que pesant damunt la V. S. aquesta responsabilitat moral, no té per consegüent autoritat per a venir-nos aquí a esmentar coses d'aquesta naturalesa.

I per consegüent acabo perquè no vull molestar la Cambra, dient que no es pot queixar el senyor Rovira i Roure de què aquesta interpellació no s'hagi produït abans, quan el primer dia, com saben els senyors Diputats, la V. S. va parlar dues hores, i a l'altre dia va tornar a reprendre la discussió i va parlar dues hores més. Éssent una cosa que en un sol dia s'hauria pogut acabar, he hagut d'estar venint molts i molts dies, portant els papers necessaris i deixant afers molt interessants i importants a la meua Conselleria. Per la responsabilitat que tinc, naturalment, del compliment del meu deure, he hagut de venir a passar hores i més hores per a saber si hi havia o no la interpellació. Avui m'ha vingut el President, en virtut naturalment d'un deure reglamentari, dient-me que avui continuaria la interpellació de la V. S., i jo encara he dit més, com saben alguns Diputats de la vostra Minoria, i és que si el senyor Rovira i Roure no es trobava present, no s'havia de fer avui, perquè havia d'ésser-hi precisament el senyor Rovira i Roure. El senyor President m'ha respost que el Reglament marca que es faci la interpellació en el moment oportú, però que, de totes maneres, si el desig meu era que s'esperés el senyor Rovira i Roure, ens esperàrem, perquè el senyor President no suspèn a ningú i guarda, respecte els senyors Diputats, tota mena de consideracions i d'atencions, encara que siguin pertanyents a l'oposició.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Jo no dic que el senyor President no m'hagi guardat totes les atencions; me les ha guardat totes.

El Sr. CONSELLER de Governació: I res més, senyors Diputats. Ja he dit abans que tenia la consciència tranquil·la i que en el camí que he seguit continuaré, perquè no em remordeix la consciència, i mentre els meus companys del Parlament i del Govern aprovin la meua conducta, jo estaré molt satisfet del que hagi sobrevingut.

El Sr. PRESIDENT: Es dóna per acabada la interpellació.

Represa de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei referent a la successió intestada

El Sr. PRESIDENT: La Comissió ha redactat novament l'art. 30.

Té la paraula la Comissió.

El Sr. ANDREU: Reunida la Comissió, ha cregut convenient modificar l'art. 30 acceptant en part la suggerència del Diputat senyor Gerhard, en virtut del qual s'estableix l'usdefruit en favor del pare o mare supervivents com l'usdefruit establert per al cònjuge supervivent en l'art. 23; el paràgraf segon, que passa a ésser tercer afegint-hi els altres descendents, perquè ha quedat refós amb l'altre paràgraf. Aleshores s'estableix a favor del pare o de la mare la llegítima establerta en el paràgraf segon.

La Comissió, doncs, sotmet a la Cambra la nova redacció que ha fet d'aquest art. 30.

(Un senyor Secretari dóna lectura a l'article en la seva nova redacció:)

«Art. 30. Per a la successió dels impúbbers, a

manca de substitució pupillar, regeixen les regles següents :

Primera. — En els béns procedents de pare o mare o d'altres parents paterns o materns de l'impúber fins al quart grau, són cridats respectivament a la successió, per l'ordre establert en els articles anteriors, els parents més pròxims de l'impúber, que ho siguin dins del quart grau de la branca de la qual procedeixen els béns.

Segona. — El pare o mare supervivents tindran solament el dret d'usdefruit establert a l'article 23 a favor del cònjuge vidu.

Tercera. — Els altres ascendents conserven llur dret a la llegítima sobre els béns de l'impúber procedents de parents de l'altra branca, fora que l'haguessin renunciat en capítols.

Quarta. — La successió dels altres béns de l'impúber es regeix per les disposicions dels articles anteriors, sense distinció de branques.

Cinquena. — Els deutes dels causants dels béns troncalis adquirits per l'impúber i les càrregues que els afectin es pagaran, quan s'escaigui, amb béns de l'impúber de la respectiva procedència, i sols a manca o per insuficiència d'aquests, amb béns no troncalis, i en el seu defecte, amb els restants troncalis, a prorrata.

Sisena. — Als efectes d'aquest article són de procedència paterna el dot estimat i l'escreix ; i de la materna, el dot inestimat i el preu de l'estimat. Els béns reservables són compresos entre els de la branca d'on provenen i no en la del cònjuge binub.

No tenen la consideració de troncalis els fruits dels béns troncalis ni el que s'hagués adquirit amb els esmentats fruits.»

El Sr. PRESIDENT : S'aprova? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

Article 31. Hi ha una esmena.

El Sr. ANDREU : Ha estat retirada.

El Sr. GERHARD : Retirem aquesta esmena.

El Sr. PRESIDENT : S'aprova l'article? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

(*L'esmena de referència, retirada, és la següent :*)

« ESMENA

Resta suprimit l'art. 31.

Palau del Parlament, 22 de maig del 1936. — Ruiz i Ponsetí, Fronjosà, Gerhard i Comorera.»

(*El text de l'art. 31, aprovat, diu :*)

« Article 31. Respecte dels impúbbers que siguin fills de fora de matrimoni, la successió intestada especial tindrà lloc, segons les regles de l'article anterior, a favor dels parents més pròxims de l'impúber dins del quart grau que estiguin compresos en els ordres fixats en l'art. 29.»

(*Sense discussió s'aprova la Disposició addicional que figura en el dictamen, a la qual no s'ha presentat cap vot particular ni cap esmena. El seu text és el següent :*)

« Disposició addicional. — Aquesta llei regirà des del dia de la seva publicació al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya.*»

(*El dictamen resta pendent de votació definitiva.*)

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dijous

1. Precs i preguntes.
2. Interpellació sobre el funcionament de la Casa de Caritat.
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei relatiu a l'estudi d'un procediment de suspensió del procediment administratiu per al cobrament de les quotes d'exaccions municipals.
4. Votació definitiva del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei referent a la successió intestada.

(*S'aixeca la sessió a tres quarts de vuit i deu minuts de la vetlla.*)

